

СВОБОДА НАРОДАМ!

СВОБОДА ЛЮДИНІ!

САМОСТІЙНИЙ

СУСПІЛЬНО
ПОЛІТИЧНИЙ
МІСЯЧНИК

БЕСПЛАТНО

·серпень·

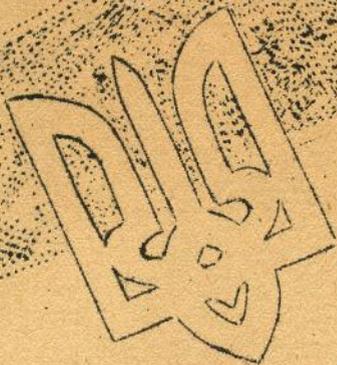
вересень

ч. 8-9 (12-13)

1946

СВОБОДА НАРОДОМ!

СВОБОДА ПЮДИНО!

ЗА САМОСТІЙНУ
СВОБОДУ
УКРАЇНСЬКУ
ДЕРЖАВУ

САМОСТІЙНИЙ

■ СУСПІЛЬНО ■
■ ПОЛІТИЧНИЙ ■
■ МІСЯЧНИК ■

Ч. 8-9 (12-13)

СЕРПЕНЬ
ВЕРЕСЕНЬ

1946

Від Редакції: Ми одержали тексти двох меморіалів на Мир. Конференцію в Парижі. Один спільний меморіал від Делегата Уряду УНР та Генерального Секретаря Закордонних Справ УГВР. Другий меморіал від Антибольшевицького Блоку Народів /АБН/. Оба меморіали, що з'ясовують становище українського народу до питань, що є предметом нарад Конференції, переслано до Секретаріату Конференції 21 Націй в Парижі та поодиноким делегаціям. Перший текст подаємо повністю, другий в скороченні.

М е м о р і а л

Уряду Української Народної Республіки /УНР/
і Української Головної Визвольної Ради /УГВР/
на Мирову Конференцію в Парижі.

ЕКСЦЕЛЕНЦІЄ !

Уряд Української Народної Республіки, який знаходиться на еміграції і Українська Головна Визвольна Рада, яка як державна влада, знаходиться в Краю та в сучасний момент керує змаганнями українського народу за його визволення та повну державну незалежність, - уповажнили нас заявити Вашій Ексцеленції, що слідує :

1/ Ми протестуємо проти того, щоб делегація т.зв. Уряду Української Радянської Соціалістичної Республіки з п. Дмитром Мануїльським в проводі, репрезентувала Україну на Мировій Конференції та промовляла в імені українського народу, бо уряд УРСР не є покликаний до життя вільною волею українського народу та є накинений Україні московською централею комуністичної партії. Від часу, від коли большевики завойовували територію Української Народної Республіки, в 1920 р., не було в Україні ніяких вільних виборів. Уряд УРСР держиться при владі тільки завдяки брутальній силі НКВД та Червоної Армії, яка окупувала Україну, по кривавій війні в рр. 1917-21, змушуючи український національний уряд перенести свою діяльність за кордон, звідки він систематично протестував і протестує проти окупації України. На українських землях український народ продовжував боротьбу проти большевицького режиму, в повстанчих і підпольних формах, в якій часто приймали участь також провідні українські комуністи, за що вони були безпощадно винищені Москвою.

2/ Ми протестуємо також проти виступів п. Мануїльського, який, прикриваючись іменем України, заступає на практиці імперіалістичну політику уряду СРСР. Ми заявляємо зокрема, що український народ не солідаризується в жодному відношенні з п. Мануїльським в таких його заявах, як в справах Індонезії, чи Греції. П. Мануїльський надає своїм виступам позначок обіроні демократичних свобод для різних народів в час, коли український народ позбавлений свого права на повну державну

незалежність, говорячи навіть про елементарні права свободи людини на Україні. В цей спосіб, вступивши в інтересам України, п. Мануїльський підтримує політику московського уряду, якого він є вірним сателітом.

3/ Заявляємо, що репрезентувати український народ на Міровій Конференції можуть тільки умандатовані представники українського народу, в противенстві до т.зв. делегації УРСР, репрезентували б його незалежну волю та захищали б інтереси українського народу на форумі Мірової Конференції і тому ми просимо допустити українську умандатовану делегацію на Мірову Конференцію.

Український народ має право на незалежну репрезентацію на Міровій Конференції з огляду на свою поставу в часі другої світової війни:

а/ Вже з перших днів війни український народ зайняв виразно негативне становище до держав Оси. В рр. 1939-40 - Уряд Української Народньої Республіки на еміграції офіційно задекларував свою повну солідарність з західними демократіями в їх боротьбі проти агресії Німеччини, яка в той час заключила договір приязни з Советами, що причинився до непосреднього вибуху другої світової війни.

б/ Від 1941 р. український народ провів боротьбу проти Німеччини. Українсько-німецький конфлікт почався безпосередньо після того, як німецька армія увійшла на українську територію. В дні 30 червня 1941 р. Українські Національні Збори у Львові покликали до життя Тимчасове Українське Державне Правління на українських землях і цим актом український народ заявив свою суверенну волю до незалежної самостійної держави. Домагання гітлерівсько-німецького уряду, заперестати відбудову самостійного українського життя і розв'язатися, Тимчасове Українське Державне Правління відкинуло. У числі члени Правління були арештовані і заслані до концтаборів, при чому трьох з них гестапо замордувало.

Відтак прийшли масові арешти українського патріотичного елемента, а вся українська визвольна боротьба перейшла у підпольні форми. До найбільших розмірів дійшла визвольна боротьба українського народу в формі повстанчих дій Української Повстанчої Армії /УПА/, яка зродилася при кінці 1942 р. і яка діє досі. УПА нищила німецьке загілля в Україні та, опановуючи цілі простори України, виконувала на них суверенну владу, унеможливаючи до них доступ німцям. В цей спосіб український народ у великій мірі причинився до розвалу німців на Сході. Повстанська і політична боротьба українського народу велася в той час і ведеться сьогодні під керівництвом Української Головної Визвольної Ради /УГВР/. Водночас українці, що, не зважаючи на їхнє вороже відношення до большевиків, служили в Червоній Армії, вирішально вплинули на упадок Німеччини та на спільну перемогу альянтів.

4/ Заявляємо, що незалежно від закінчення другої світової війни, війна на Україні не скінчилася. До розвалі німецької агресії, український народ далі продовжує свою визвольну боротьбу проти большевицького тоталітаризму, за повну державну незалежність. В цей спосіб українці борються сьогодні за ті самі ідеали, що за них український народ боровся в часі другої світової війни. Свою боротьбу український народ веде в одному спільному фронті народів поневолених або загноблених большевизмом, що об'єднується в Антибольшевицькому Блоку Народів /АБН/ та в інших аналогічних організаціях. Українська визвольна боротьба проходить під гаслом свободи народів

і людини, значить Україна остає вірна ідеям демократії, яких здійснення ставить собі сучасна Мирова Конференція, принай - менше поскільки йде про більшість її членів: Ми є глибоко переконані в тому, що так довго як довго Червона Армія і частини т. зв. НКВД будуть перебувати на Україні та в суміжних краях і як довго український народ і сусідні народи не будуть мати змоги у справді вільних виборах виявити своєї справжньої волі, ~~отже як довго в світі не будуть здійснені ідеї демокра-~~ ~~тії, а народи будуть поневолені тоталітарними режимами,~~ - так довго існуватиме загроза скорі нової війни.

Прийміть, Ексселенціє, ...

/ Слідують підписи /

М е м о р і я л

Антибольшевицького Блоку Народів /АБН/ на Мирову Конференцію в Парижі.

"Головною ціллю АБН - читаємо в меморіалі - є знищення більшевизму й установлення нового порядку в Середній та Східній Європі і підсоветській Азії, що в його основі лежав би принцип самовизначення народів, самостійних національних держав в етнографічних границях і ідеї соціальної справедливості і добробуту широких мас".

"До цієї цілі прямує АБН шляхом організації революційних сил внутрі ССРСР, бо уважає "зовнішні умовини другорядною, допоміжною силою, а революційний народній здвиг внутрі ССРСР і в державах сателітах ССРСР, головним рішачим фактором".

"Найкраща кон'юнктура /війна/ не може бути достаточною причиною для повного розвалу ССРСР, якщо не будуть взяті під увагу революційні сили внутрі ССРСР і в його "сфері впливів".

Дальше в меморіалі звертається увагу Конференції на вклад народів, об'єднаних в АБН, у боротьбу по стороні Об'єднаних Націй. Вони боролися проти нацизму так само, як і другі члени Об'єднаних Націй з вірою, що здобудуть собі свободу, що принципи Атлантийської Карти після розгрому нацизму будуть застосовані до всіх народів, які брали участь у боротьбі проти нацизму.

З жалем стверджують народи сьогодні об'єднані в АБН, що теперішній режим в їхніх країнах нічого спільного з демократією ані зі свободою не має. Совети і большевицькі правительства в васальних державах ССРСР провадять політику терору і насилля, а голошена ними демократія є тільки пропагандивною фікцією:

Політичні тенденції ССРСР є імперіялістичні. Ціллю советів є здобути панування над цілим світом. Супроти того народи, об'єднані в АБН, стверджують, що теперішній мир є фікцією - і останеться фікцією доки існує ССРСР зі своїми воєнно-імперіялістичними планами.

Супроти такого стану річей, народи, об'єднані в АБН, спираючись на Атлантийську Карту та 12 точок Трюмана, домагаються, щоби принципи повної національної і особистої свободи були застосовані до всіх народів, отже, щоби і народам ССРСР і державам - сателітам ССРСР була дана можливість таких державно-політичних устроїв, як вони хочуть і здійснення всіх

демократичних прав і свобод кожної людини.

Народи, об'єднані в АБН, домагаються, щоб їхні революційні уряди та центри і Визвольні Ради були признані за Тимчасові Правління і парламенти заінтересованих націй, а повстанські революційні армії - признані як воюючі армії.

Тоталітарно-большевицький ССРСР як імперіалістична та антидемократична сила, що угнітає всі народи, які знаходяться в складі ССРСР і держави сателіти, та як агресивний чинник, що загрожує цілому світові, повинен бути виключений з Організації Об'єднаних Націй, а його большевицькі керівники поставлені перед міжнародний суд за цілий ряд таких злочинів проти людства, як масовий терор, організація планового голоду, агресивні війни, порушення міжнародних договорів і т.д.

Вкінці меморіал звертає увагу представникам на Міровій Конференції в Парижі, що миру так довго не буде, доки не будуть переведені в дійсність постулати видвигнені декларацією та платформою АБН, доки не буде знищений світовий агресор, поневолювач народів і людини, ворог цілого цивілізованого людства - тоталітарний імперіалістичний большевизм та доки не повстане на руїнах ССРСР Блок Держав Вільних Народів.

- - -

Н. Олужко .

ЕКСПЛУАТАЦІЯ ЛЮДИНИ В ССРС .

/ докінчення/

/гляди "Самостійник" за липень 1946, 27 (II)/

В 1933 році , аби не допустити голодну селянську масу до купівлі хліба в городі, була введена карткова система на хліб і крупу, зберігаючи принцип різниці норм по категоріях робітників. Але 1 січня 1935 р. ця карткова система була знову скасована. В резолюції пленума Центрального Комітету Партії говориться: "Тільки завдяки цій системі держава при обмеженості своїх ресурсів спромоглася повністю забезпечити постачання міст і промислових районів, спромоглася забезпечити привілейоване постачання найбільш важливих центрів та "ударників" на виробництві. Держава зараз має в своєму розпорядженні досить хліба для того, аби повністю і безумовно забезпечити постачання населенню хліба без карток шляхом торгівлі хлібом. Скасування карткової системи на хліб і інші продукти повинна скасувати існування подвійних цін / нормованих і комерційних/ і забезпечити встановлення твердої єдиної продажної державної ціни. Ця єдина ціна мусить бути встановлена приблизно на середньому рівні між існуючими високими комерційними цінами та занадто низькими нормованими" /резолюція за докладом Молотова 26.XI.1934 р./ . Але, скасовуючи карткову систему, большевики знов опинилися перед загрозою великого попиту колгоспників на хліб. Тому в тій самій резолюції говориться, що "необхідно вести неухильну боротьбу з усілякими спробами спекуляції хлібом та іншими шкодами класового ворога". В додаток до цього було видано декілька розпоряджень, що забороняли купівлю хліба не- мешканцям міст. Було багато випадків, коли колгоспника за купівлю двох кггр. хліба засуджували на 3 до 5 років каторги.

Три роки пізніше, больше вики знову повернулися до зачинених розподільників комерційних цін і т.ін. Ці три роки постачання робітників продуктами більш менш відповідало вільному попиту. Здавалось, що большевики відмовилися від того принципу поневолення робітників шляхом регламентованого та персоніфікованого постачання життєвими продуктами. Але поступаючись на деякий час на цій формі експлуатації, большевики значно послалили свій тиск на технічне нормування. Почався т.зв. стахановський рух. Стахановщина внесла рішучі зміни в систему технічного нормування. Недаремно Сталін, говорячи про значення стахановського руху, казав: "Воно повинно привести до революції в нашій промисловості. Саме тому стахановський рух по своїй основі глибоко революційний. Пророчтво Сталіна щодо революції в промисловості не справдилося. 6 років по тому ніяких рішучих змін в промисловості не спостерігалось: промисловість як і раніш давала в середньому 12 - 16,5 відсотків щорічного зросту. Але в справі посилення експлуатації робітників, стахановщина відчинила надзвичайно широкі перспективи і була повністю використана большевиками.

Буде помилкою думати, що стахановщина увяла собою самостійне явище, яке прийшло в наслідок приватної ініціативи. Вона залопадливо підготовлялась большевиками, бо завдання виконання другого п'ятирічного плану вимагали посилення натиску

робітників.

Що таке стахановщина?

Сталін відмічає 4 основні ознаки, що характеризують стахановщину.

1. Покращання побутових умов робітників сприяє розвитку ініціативи... "Коли весело живуть то й робота йде". В цьому основа стахановського руху.

2. Безпосередня та ідейна зацікавленість робітника в наслідках своєї праці, тому, що немає експлуатації, тому що робітник переконаний в тому, що "якщо він працює добре і дає суспільству все, що може він герой праці, він має славу".

3. Найвність нової удосконаленої техніки, бо "без нової техніки можна підняти технічні норми лише на 1-2 рази не більше. Якщо стахановці підняли технічні норми в 5-6 раз, то це значить, що вони спираються цілком і повністю на нову техніку.

4. Великий зріст технічної культури робітників, що дає їм можливість використати нову техніку /цитати з промови Сталіна на першому з'їзді стахановців/. Отже в основі стахановського руху на думку Сталіна лежать загальні умови, що характеризують державу в цілому. Тому перевищення технічних норм повинно стати повсякчасним явищем по всій ССРСР, і це повинно привести до рішучих змін у цілій структурі виробництва. "Стахановський рух поширився в нашому Союзі не поступово, а з надзвичайною швидкістю, як буря..." "Полум'я стахановського руху охопило всю державу ..., якщо сірника, вкиненого Стахановим і Бурсиним було досить для того, щоб почалась пожежа, - то це значить, що стахановський рух вже вповні наспів" /Із промови Сталіна/.

Як вже зазначалось, ніякої революції в виробничому процесі стахановський рух не дав, ніякого блискавичного підвищення продукційності праці в 5-6 раз не відбулося, і навіть в планах зберігався звичайний відсоток зросту. Підраховуючи наслідки підвищення продукційності праці по виконанню другого п'ятирічного плану, член - кореспондент Академії Наук України, Громов в статті "Рівень продукційності праці в промисловості ССРСР і капіталістичних країн писав: "В американській металургії в 1929 р. при наявності 420 тисяч робітників було зроблено 42,6 мільйона чавуну і 56,4 міль. сталі. В ССРСР 1937 р. /8 років пізніше/ 330 тисяч робітників дали всього 14,5 міль. тон чавуну та 17,7 міль. тон сталі" /Журнал "Проблема економіки" ч. 2 за 1939 р./.

Отже сталінський аналіз стахановського руху був неправдивим. Це була формула, що стреміла до того, щоб виправдати в очах робітників дальшу політику большевиків в справі оплати праці. Неправду каже Сталін, що стахановський рух виник самостійно, стихійно при протидії з боку фахівців і адміністрації. Відомо, що рекорд Стаханова довго і ретельно підготовлявся під керівництвом керівника партійної організації Дюканова. Що ж до першої стахановки в сільському господарстві - Марії Демченко, то з її рекордом справа доходила до анекдоту. Її обіцянка Сталінові добитися врожаю буряку в 500 цнр. з гектара провадилась апаратом всього району. В її розпорядження передано агрономічний персонал, необмежену кількість робочої сили, суперфосфату, її поле штучно зрошувалось. І вже ж, за словами місцевих агрономів, частина буряка з інших учасків була прирахована до її врожаю, аби забезпечити обіцяних 500 цнр.

Перехід на стахановські методи також приходив з участю большевиків. Це зовсім не був стихійний процес, як стверджував Сталін. Він сам казав на з'їзді: "Взяти напр., Наркомат Залізниць. В центральному апараті цього Наркомату була нещодяно група професорів, інженерів і інших знавців справи, яка стверджувала, що 13-14 клм. комерційної швидкості в годину в ліміт, якого переступати не можна, щоб не порушити науки експлуатації залізниці. Зрозуміло, що нам довелося дати цим поважним людям трошки в зуби і ввічливо викинути їх з центрального апарату. Мені здається товариші, що в крайньому разі доведеться застосувати цю методу і в інших галузях нашого народного господарства."

Цією методою дати в зуби почала вводитись стахановщина по всіх підприємствах. Кожний керівник заводу і установи знав, якщо він не дасть зразка стахановської праці, він буде жорстоко покараний. Кожний стремив до того, щоби якоюбудь ціною дати можливість одному або декільком робітникам свого апарату добитися рекорду. Часто густо це було на шкоду підприємству в цілому. В ній стахановці ставали відразу на привілейоване становище. Їм давали чудові приміщення, меблі, сплачували надзвичайно високу заробітну платню, улаштували за рахунок підприємства у їхніх домівках гучні бали, куди запрошувались кореспонденти часописів та фоторепортери. Їх нагороджували орденами, вибирали в совети, призначали на адміністративні посади. Майже неписьменну Марію Демченко взяли в Київський сільсько-господарський інститут, улаштували в професорському приміщенні, прикріпили до неї групу професорів для індивідуального навчання і т.д.

Зрозуміло, що серед робітників, особливо молоді, з'являлося чимало таких, які заражувалися бажанням висунутися, прославитися, захоплювалися ажіотажом рекорд сменства, тим більше, що всі вони були переконані в обов'язковому сприянні їм з боку адміністрації, яка теж вганялась за нагородами і боялася відповідальності.

Це набуло таких широких розмірів, що треба було взяти якихось заходів, щоб припинити процес висування окремих стахановців. Погостін у своїй статті "Стахановський рух та задачі технічного унормування" пише: керівники підприємств ще й досі продовжують захоплюватися окремими стахановськими рекордами і дуже мало піклуються створенням нормальних умов праці для всіх робітників підприємств" /Журнал "Проблеми економіки" - № 1 за 1939 р./ . Отакі особисті егоїстичні прагнення окремих робітників та адміністрації часто густо порушували загальну гармонію в організації трудового процесу, відвертали увагу адміністративно-технічного персоналу від підприємства в цілому, утворювали хворобливе протиставлення особистого - загальному, знижали якість продукції, збільшували брак, і врешті зовсім не підвищували продукційности в праці.

Але з другого боку стахановський рух забезпечував при всяких умовах досягнення іншої політичної мети: він давав можливість большевикам вказувати працюючим на рівень життя стахановців як на такий, якого може досягнути кожний робітник, самі стахановці утворювали такий прошарок робітників, який завжди відчував велику вдячність партії за несподіване щастя і рішуче підтримував уряд во всіх його справах, в тому

числі і в політиці підсилення експлуатації робітників. А це головне. Стахановщина дала більшовикам по суті безмежну можливість підвищення технічних норм, доведення їх до такого розміру, при якому виконання ставало можливе, тільки за рахунок значного збільшення робочого часу, іноді до 16 годин на добу, що й мало місце на передодні війни.

Ми вже зазначали, що до стахановщини технічні норми встановлювались на підставі розрахунку робочої спроможності устаткування і середні спроможності робітника. В постанові Центрального виконавчого комітету в 1932 р. по відношенні до сільськогосподарства зазначається: "Встановити на найважливіші сільськогосподарські роботи такі норми, які були би посилені середньому колгоспникові". Так само говорив і статут колгоспу: " § 15 на кожную роботу встановлюються норми, посилені для ретельного працюючого колгоспника з розрахунком на стан робочої худоби, машин та ґрунту".

Стахановський рух надав Сталінові можливість сказати на першому з'їзді стахановців: "Нам потрібні такі технічні норми, які б проходили десь по середині між нашими технічними нормами та нормами, що їх добилися Стаханови та Бусітїни"... "Технічні норми потрібні для того, щоб відстаючі маси підтягнути до передових"... " Ясно, що існуючі технічні норми не відповідають дійсності, за малі і перетворилися в гальмо для нашої промисловості. Отже для того, щоб не гальмувати нашої промисловості, необхідно змінити їх на нові, більш високі технічні норми".

З того часу щорічно, а іноді і частіше норми переглядалися, при чому в основу нових норм бралися рекорди стахановців, як сказано, штучно утворені. Тихомиров у своїй праці "Технічне нормування в сільському господарстві", кажучи за методикку встановлення норм, писав: "Ясно на кого ми повинні орієнтуватися при переведенні нормировочної роботи: стахановець, та масовик, ударник - це наші об'єкти досліджень". Та сама ідея провадилась і в інших роботах по технічному нормуванню. Погостін у статті "Стахановський рух та завдання технічного нормування" писав: "практика встановлення норм, що існувала до стахановського руху, не тільки не мобілізувала робітників виробництва на більш високу продукційність, але, навпаки, гальмувала дальший зріст її. Вороги народу - троцькістсько-бухаринські шкідники, що керували в деяких галузях промисловості всіляко намагалися насаджувати досвідно-статистичні норми, з метою заниження виробничих спроможностей, технічних норм і експлуатаційних можливостей. "

"Раднарком СРСР зазначив, що технічні норми на базі спроможності устаткування можуть бути тільки розрахунковим матеріалом для трестів, директорів підприємств, при встановленні річних планів, але не повинні даватися робітникам на виконання. Технічне нормування повинно спиратися на досвід ударників на стахановський рух". Основу нормування Тихомиров стисло оприділює так: "При виборі об'єкту нормировочної роботи ми повинні спиратися на стахановця та ударника, озброєних всім справним знаряддям виробництва в правильно організованих і найбільше типових умовах".

Отже технічні норми складались пристосовано до стахановців і оптимальних умов праці, і тому такі норми цілком природно перевищували спроможності середнього робітника, що працював звичайно зовсім в неідеальній, але дуже часто погано

організованій обстановці. В усякому разі він працював не в тих штучно утворених умовах, в яких стахановець змавав свій рекорд.

Все це приводило до того, що заробітна платня робітників, або знижувалась, або він примушений був збільшувати свій робочий день. Останнє набуло такого значного приросту, що привело до зміни порядку оплати позачергової праці. До цього існував такий порядок, що робота виконана в перші дві години після встановлення терміну, оплачувалась в півтора рази вище. Тому саме поняття робочого часу було замінене на поняття робочого завдання на день, незалежно від того скільки фактично потребує часу його виконання. Регламентация робочого дня таким чином відпадала зовсім. Большевики весь час стверджували, що в Радянському Союзі найкоротший робітничий день, що всі працюючі мають по року тарифну відпустку, про це не можуть навіть мріяти робітники капіталістичних країн. Як ми вже зазначали фактично довжина робочого дня в Радянському Союзі значно перевищує навіть ту, яка була за часів царизму. Абрам Ліпкінд, комуністичний підбрехач пише: "Селянин в приватному господарстві під час жовтєвих робіт працював від зорі до зорі, себто 15-16 годин на добу. Механізація сільськогосподарства полегшила працю колгоспника і дала можливість скоротити довжину робочого дня до 8-10 годин"/"Питання раціонального використання трудових ресурсів в колгоспах", Журнал "Проблеми економіки" № 2 1939 р./ . Таки ж твердження ми знаходимо в офіційних матеріалах, що їх вміщено в книзі "СССР - країна соціалізму". Але поруч з цим ми в таких самих офіційних матеріалах знаходимо зовсім протилежні вимоги. В постанові Ради Народніх Комісарів та Центрального Комітету партії за 1940 р. зазначено: "Покінчити з неприпустимим явищем, що спостерігається і в деяких колгоспах і МТС, коли колгоспники і робітники замість того, щоб починати роботу о 5-6 год. ранку виходять на роботу о 8 год. і закінчують її коли ще сонце не зайшло. - Ця ж постановка вимагає утворити в полі такі стани, які б забезпечили можливість не повертатися робітникам до дому навіть на ночівлю.

Або візьмемо фотографію робочого дня комбайнера Малєва, що і Тихомиров у своїй книзі "Нормування праці" наводить, як зразок правильної організації праці. Він почав роботу о 5-ій год. ранку і закінчив о 11 вночі, отже працював 18 годин на добу. За цей час безпосередньо на роботу він витратив 13 год. 17 хвилин, на технічний догляд за машиною 2 год. 36 хвил., на усунення технічних перешкод 1 год. 24 хвил., на заправку машини паливом 36 хвилин і на випадкові зупинки 15 хвилин. Отже як бачимо 18-ти годинний робочий день немає жодної хвилини на відпочинок і на їжу, і це в надзвичайно тяжких умовах літньої спеки і дуже важкої роботи, що вимагає неперервної пильності.

Або наведемо для прикладу розрахунок збору кукурудзи. Денна норма була встановлена в 7 цнр. При середньому врожаї кукурудзи на Україні це позначає, що кожна колгоспниця повинна була убрати за день пів гектара. На гектарі розміщується до 40 тисяч рослин. У найбільш розповсюдженому на Україні сорту кукурудзи - "Менізета 23" початок розтановано приблизно на висоті 40 цтм. Отже якщо взяти, що колгоспниця повинна виконати цю норму за регламентованих 10 годин, то колгоспниця для того, щоб нагнутися, знайти початок, зломати його,

розігнутихся і перейти до слідуєчої рослини мається часу всього 1,8 секунди, себто вона повинна на протязі 10-ти годин зі швидкістю годинкового вагітника нахилитися і розігнутихся 20 тисяч разів. Ми ще не враховуємо того, що за той же час вона повинна була винести і скласти зібрані початки в купи і пройти на половині гектара принаймні 7 ккм. Цілков ясно, що таке напруження фізично неможливе, і в дійсності колгоспниця повинна була для виконання норми працювати 15-16 годин. От чому в дальших постановках уряду завжди тарифікується не час потрібний на працю, а денна норма продукції.

Не відповідає дійсності твердження большевиків, що тільки в Радиському Союзі робітники мали тарифну відпустку. Перш за все колгоспники зовсім її не мали, що ж до робітників, то навіть із цією відпусткою кількість робочих днів за рік була більшою ніж за царя. При царському режимі робітники мали на протязі року неробочих днів 78. Большевики, скасувавши всі свята і залишивши тільки 5 днів та неділі давали робітникові, вкупі з тарифною відпусткою, всього 69 неробочих днів.

Якщо переводилось встановлення технічних норм? Сталін, говорячи про стахановців відмічав, якнайважливішу ознаку стахановців те, що вони дають зразок чіткості і акуратності в роботі, що вони "уміють оцінювати фактор часу, що вони навчилися обчислювати час не тільки мінутами, а навіть секундами". Це слід розуміти так, що Сталін вимагав від технічного нормування можливості застосувати всюди конверсійний режим праці. Тому при нормуванні обчислювались найдрібніші моменти роботи, при чому всякі, цілков природні втрати часу, не враховувались зовсім. На превеликий жаль ми не можемо зараз навести приклад технічного нормування промисловості, а тому наведемо дані у сільському господарстві, маючи на увазі, що принцип норм був однаковий. От як нормувався робочий день трактористові: Прийом і здача агрегату 5 хвилин

Огляд, заправка пального і підготовка в роботі	
	перша 55 хвилин
	друга 15 хвилин
Переїзди на заправку	3 хвилини
Змазка агрегату підчас роботи	25 хвилин
Заливка води тричі	5 хвилин
Регламентовані перерви та відпочинок	7 хвилин
Організаційні перерви	2 хвилини
Повороти підчас праці	5,2 хвилин
Основна робота на гектар	147,4 хвилин
Непродукційні втрати часу	-, -
Допоміжні операції по агрегату	5,2 хвилин

/ Тихомиров "Нормування праці"/.

Отже на підставі таких розрахунків складалась формула:

$$\text{Норма} = \frac{T - (Пз + До)}{Овр + Ввр}$$

T - довжина робочого дня /тут береться 13 годин/

Пз- підготовка операція

До - додаткова операція

Овр- основний час на працю

Ввр- додатковий час на працю

Або підставляючи відповідне число :

$$\text{Норма} = \frac{780}{147,4 + 5,2} = 4,25 \text{ гектара в день}$$

Отже, як бачимо, затверджуючу норму 4,25, при 13-ти годинному робочому дні не враховувався зовсім час на їжу, на звичайні

перерви, відпочинок і т.ін. Отже знов доводиться сказати, що виконання норм ставало можливим лише при 15-16 годинній праці.

Іноді бажання скрупульозно підрахувати найдрібнішу частину хвилини праці доводило до безглуздя. Так наприклад, Дудников у своїй праці "Тех. нормування в сільському господарстві" пропонує поділити операцію подою корови на 5 операцій: "перше - підв'язка хвоста, друге - обмивання вим'я, третє - витирання вим'я, четверте - підготовка до доєння, і п'яте - доєння". Кожну з цих операцій він радить поділити на 15 прийомів, а кожний з прийомів на 37 рухів. В переліку цих рухів по першій операції він відмічає такі: "1/ нагинається, 2/ ставить ослончик, 3/ трохи розгинається..., 11/ розгинає рукою ногу, 12/ береться рукою за кінець підв'язки" і т.д. - Так підчас стажановщини ми всюди спостерігаємо прагнення більшовиків застосувати конверсійний режим праці, навіть у сільському господарстві, де існує цілий ряд природніх умов, таких як відстань, рельєф місцевості, стан погоди, самопочуття робочої худоби і т.ін., що має значіння для роботи.

Як ми вже зазначили Советський Союз не має тієї жорстокої ознаки, яка складається в суттєвий зміст кожної наймленої праці, а саме - вона не має природи двобічної угоди. Умови праці, оплата праці, робочий час і режим - все це встановлюється односторонньо працедавцем-державою. Більше того, будь-яке порушення встановлених законів по праці кваліфікується, як кримінальний вчинок, за який накладається кара, включно до смерті. Ми не будемо тут наводити широко відомих законів; з 7 серпня 1932 р., 20 січня 1930 р., 26 червня 1940 р. іт.д. Наведемо тільки постанову Центрального Виконавчого Комітету від 15.XI.1932 р.: "Пункт 2. Встановити, що в випадку хоча б одного дня не виходу на роботу без поважних причин, робітник підлягає звільненню з позбавленням його користуватися наданими йому продовольчими картками, а також з позбавленням права користуватися приміщенням, що його він одержав в будинках підприємства". Отже порушення трудового законодавства позбавляло робітника навіть загально-громадських прав задовольняти свої життєві потреби. Трактористи за порушення трудової дисципліни також звільнялися з роботи, позбавлялися звання тракториста, себто набутого освітою фаху, і виключалися з колгоспу, хоча цей тракторист не був формально робітником машинової тракторостанції / Постанова ради праці і оборони від 21.IX.1933 р./.

Надзвичайно велике значення мало ще й те, що в Советському Союзі не було жодної інституції, яка стояла би на захисті інтересів працюючого. Професійні спілки не тільки не виконували того, що вони роблять в інших країнах, але, противно, перетворилися в інституції, що підсилюють експлуатацію працюючих. Дозволимо собі трохи зупинитися на ролі професійних спілок в Советському Союзі. Уже наприкінці громадянської війни новстало питання, - яке завдання повинні виконувати професійні спілки. В 1919 р. на другому з'їзді професійних спілок виявилось, що в партії існує три протилежних точки погляду на роль професійних спілок в період побудови соціалістичної держави. Ліве крило, на чолі якого стояв Троцький, вимагало повного удержавлення професійних спілок, перетворення їх в частину державного апарату, що пізніше й було здійснено. Тут, як і багато в чому

іншому, доводиться констатувати, що політика Сталіна, врешті зводиться к здійсненню програми Троцького.

Праве крило наст оувало на збереження незалежності професійних спілок від держави, збереження за ними функції презентації, та боротьби за інтереси працюючих. Обидві ці течії не були прийняті на з'їзді. З'їзд визначив основну роль професійних спілок, як пов'язуючого ланцюгу між партією та позапартійною робочою масою, як органа, що притягує державні маси до державного будівництва. Однак на цьому дискусія о ролі та задачі професійних союзів не закінчується. На 10-му партійному з'їзді 1920 р. велике значення набуває т.зв. робоча опозиція. Ця група членів партії була прихильниками ролі професійних спілок за теорією французьких синдикалістів. Вони вважали, що функції держави при соціалізмі повинні атрофіюватися, і професійні спілки повинні стати найвищою і головною формою об'єднання робітників. От чому вони вимагали передачі керівництва промисловості в руки професійних спілок.

Керівництво партії на чолі з Леніном розцінювало робочу опозицію, як анархічне явище, як спробу стати понад державою, понад партією, і добилися того, що з'їзд засудив опозицію. Була прийнята резолюція Леніна, за якою професійні спілки повинні стати школою комунізму. Своєї мети вони повинні досягнути, — "притягуючи широкі робочі маси до справи державного будівництва, освітлюючи ім шляхи та ідеали нашої комуністичної програми поступово піднімаючи їх від позапартійности комунізму" /резолюції партійних з'їздів Москва 1939 р./.

Як відомо з 1922 року почалася Нова Економічна Політика і це вимагало перегляду ролі професійних спілок. В 1922 р. центральний комітет партії більшовиків виносить постанову, що основним завданням професійних спілок повинен стати захист інтересів робітників. Безпосередньо за цією постановою відбувся з'їзд професійних спілок, який виніс постанову про необхідність оплати праці в грошовій формі замість натурально грошової форми як було при військовому комунізмі, про добровільне членство і застосування системи колективних угод. Це був період найбільшого і дійсного розквіту професійних спілок. Добровільність членства не тільки не зменшувала кількість членів, але противно, збільшувала її, — з 1,5 міль. до 9,5 міль. в 1926 р. В цьому ж періоді видано кодексе законів, який надавав професійним спілкам тверду правну базу в захиті інтересів працюючого. Отже правий був Томський /голова центральної ради професійних спілок/, кажучи, що нічого принципово нового професійні спілки не мають. В той час вони дійсно виконували ті самі функції, тільки на більш поширеній базі, як і до революції. Лише в одному змінилася принципіальна суть професійного руху, — штрайк перестав бути формою політичної боротьби.

З кінця періоду нової економічної політики з 1928 р. різко змінюється завдання професійних спілок. Вони стають активним чинником в здійсненні плану першої п'ятирічки. Дає це лозунг — "професійні спілки лицем до виробництва". Од них вимагалось поєднати їх роботу з виробничим завданням, фактично підкорити економічні інтереси робочих вимогам хворобливого здійснення плану індустріалізації країни. Керівник професійної організації входить у склад адміністрації підприємства, складаючи разом з директором та партійним керівником т.зв. "трикутник".

Змінюється сама істота професійної роботи. Її завданням стає не забезпечення матеріально правного становища працюючих,

але пропаганда ідеї, що покращання добробуту робітників буде десь в будучому, як наслідок зросту продукційности праці. Як громадська організація професійна спілка мусіла полегшити державі здійснити найбільше напруження трудових зусиль робітників. Спілка повинна була організувати соціалістичне змагання відшукувати "ударників", аби підтягувати до них решту робітників. Важливим завданням спілок стає участь у загально-політичній акції большевиків, в тому числі і в колективізації, а також у натуральному визиску сільського господарства. Вайнберг в офіційній праці "Профсоюзи та 6 умов тов. Сталіна" /Профспілкове видавництво 1932 р./ писав: "Велика кількість професійних спілок не доцінюють значення хлібозаготівель, не розуміють того, що боротьба за хліб це є боротьба за соціалізм. Вони не досить мобілізують свої сили на виконання цього найважливішого завдання, що її поставила партія та уряд. Вони повинні мобілізувати всі сили робочого класу на виконання повністю плану хлібозаготівель та сировини для промисловости. Мало виносити резолюції, треба на ділі допомогти партії і уряду реалізувати на 100 % плани заготівель та повести рішучу боротьбу з куркулями, опортуністами, та буржуазними тенденціями. Соціалістична перебудова сільського господарства вимагає від професійних спілок максимальної допомоги державі та партії в здійсненні колективізації та ліквідації на її основі куркулів, як класу." Змінюється і роль професійних спілок в справі складення колективних угод. Шостий пленум Ради профспілок у 1932 р. вирішив, що найголовнішою умовою колективних угод повинна стати обобічне зобов'язання щодо виконання промфінплану, організації праці, механізації, раціоналізації, підвищенню продукційности, зниження собівартости, підсилення пролетарської дисципліни і т.ін. Все це повинно бути ґрунтом для складання зустрічних планів". Аби з'ясувати собі це рішення треба мати на увазі, що під назвою "зустрічних планів" розумілися зобов'язання робітників ще більше підняти продукційність праці, забезпечити більшу економію в матеріалі, в фонді зарплати і т.ін. Такі плани далі затверджувались урядом і проklamувались, як вияв соціалістичного ентузіазму робітників. Відбувалось поміж підприємствами своєрідне соціалістичне змагання, що мало характер спорту, хто дасть більше відсоток у плані, хто з директорів підприємств або з партійної організації скорше добуде нагороду. Лешин в своїй статті "Соціалістична дисципліна праці" відмічає: "Виконання грандіозних планів п'ятирічок було би неможливим, як би не відбулося корінної зміни в відношенні до праці". Соціалістичне змагання стає головним методом постійного збільшення вимог до працюючих. На 16-му з'їзді партії большевиків Сталін говорив, що соціалістичне змагання стало "одним з найважливіших факторів, якщо не самим головним, нашого будівництва.

Роль професійних спілок в справі оплати праці поступово сходить на нівець. Все регулювання зарплатної платні переходить до рук держави, що й було затверджено постановою Ради Народніх Комісарів від 11.VI.1935 р.

Така рішуча зміна всіх принципів основ професійної роботи викликала протест у деяких керівних робітників Центральної Ради професійних спілок. Деякий час вони боролися за збереження самостійности спілок. Предсідник Центральної Ради Томський писав: "Самий факт необхідностей зосередження всієї

уваги з боку професійних спілок на захисті економічних інтересів робітників перебуває в рішучому протиріччі з участю спілок в керівництві промисловості, бо не можна одночасно керувати підприємством на основах колекційного розрахунку і бути виразником і захистником економічних інтересів найманих робітників." Однак ця опозиція була знищена і на чолі з Томським засуджена. Керівництво профспілками перейшло в руки слухняних урядовців партії. На 3-му з'їзді професійних спілок Каганович говорив про опозицію. "Протиставлення в меншовицько-троцькістському дусі інтересів робітників інтересам соціалістичної промисловості, функції захисту - функціям виробничої роботи - це позначає скасування ролі профсоюзів, як школи комунізму, школи господарювання, школи керування. Звідси і походить підтримка опозицією куркульної політики правих уклоністів в партії."

Знищивши опозицію, партія в дальшому змогла вже повністю здійснити одержавлення професійних спілок, отже здійснювати програму Троцького. В 1934 р. навіть окремий Народний Комісаріат Праці зліквідовано і функції його передані Центральній Раді Профспілок. Професійні спілки повністю і навіть формально перетворюються на орган державного апарату.

В 1937 р., коли знову відбувався внутрі партійний терор, який не залишив на стороні робітників професійних спілок, Сталін добився певної слухняності в профспілці. Дальше Пленарне засідання Центральної Ради формують роль професійних союзів, як помічника партії, а саме: мобілізувати робочі маси на виконання сталінських п'ятирічок, очолити стахановський рух, зробити ударника центральною фігурою професійної роботи, "вишукувати ворогів народу" та виганяти їх з установ і підприємств, забезпечити дисципліну праці, підкореність робітників будьяким розпорядженням що до підсилення експлуатаційного тиску на їх. Коли треба, професійні спілки цілком брали на себе ініціативу по перегляду та виданню нових законів в напрямку це більшого обтяження правного становища робітників: закона по переході на 8-годинний робочий день і 7-денний тиждень, по зменшенню відпусток по вагітності, по зниженню сплат по соціальної опіки, по судовій відповідальності за спізнення на працю і т.д., і т.ін.

Таким чином зовсім знищено можливість перешкоджання при здійсненні політики праці в період п'ятирічних планів. Від цього часу робітник дійсно перетворюється в "іструментум вокале" - /знаряддя, що має голос/ по староримському вираженні певільників, на відміну від "іструментум мутум" /знаряддя без голосу/.

Вирішальну роль відіграли професійні спілки при застосованні стахановщини. Зараз же було дано розпорядження о всілякому і винятковому обслуговуванню стахановців. В своєму зверненні до всіх профспілок Центральна Рада писала: "Центральна Рада вимагає від всіх профспілок покінчити з бюрократично-бездушним відношенням до організації і керівництва стахановським рухом, дарчи всіляку поміч кожному стахановцеві. Профспілки повинні рішуче відкривати класових ворогів, що під різним замаскуванням стають на шляху стахановського руху. Центральна Рада зобов'язує всі профспілки окрузити особливою увагою і всілякою опікою кожного стахановця, дати йому найкраще матеріально-побутове і культурно-побутове життя, як їм самим, так і їх родинам. /газета "Трут" 17.X.1935 р./". Предсідник Центральної Ради Шверник в своїй доповіді 18.XI.1935 р. говорив :

"Професійні спілки повинні використати соціально страхування, як могутній засіб боротьби для покращання матеріально-побутового обслуговування в першу чергу стахановців. Забезпечити їм найкраще медичне обслуговування, забезпечити робітництво дитячими садами, яслами, дати пріоритетність стахановцям в одержанні дозволів на курорти в домах відпочинку, дбати за їх приміщення." Постановою Президії Центральної Ради від 15.XII.1935 р. було встановлено: "Дозвіл до будинків відпочинку, санаторіїв та курортів, в першу чергу надається стахановцям, незалежно від стажу їх роботи в даному підприємстві та загального стажу роботи. Для інших категорій робітників дозвіл дається тільки тоді, коли вони проробили в даному підприємстві не менше, як два роки та мають понад 5 років виробничого стажу. Але в цьому випадку в першу чергу дозвіл надається кращим ударникам" /Збірка найважливіших постанов по праці/, видання 1935 р./.

Отже, як бачимо, і системою трудового законодавства і системою нормування праці та тарифікації і системою постачання життєвими продуктами і нарешті, шляхом повного знищення будь-якого організованого спротиву та захисту своїх інтересів з боку робітників, більшовики спромоглися створити у своїй країні режим праці, який майже нічим не відрізняється від режиму каторги. Завжди голодні, пригноблені, виснажені надмірною працею робітники нарешті втрачають всі ознаки людини, обдарованої свобідною волею.

Сталін казав, що праця в Советському Союзі - це справа честі, гонору, але в жодній країні ми не маємо стільки карних законів, що мають на меті примусити робітника до праці. Важко, навіть неможливо уявити собі таку країну, де б людині за порушення трудового режиму загрожувала смерть. Сталін каже, що основною рисою, яка характеризує відношення працюючого до роботи в Советському Союзі це є ентузіазм. Але з цим твердженням зовсім не пов'язується все законодавство про працю, бо воно побудоване на двох основних принципах: кара за будь-яке порушення для всієї маси робітників і нагорода для тої невеличкої купки штучно утворених стахановців, наявність яких тільки підсилює можливість більшовиків експлуатувати робітників.

Вся політика праці в Советському Союзі підкоряється одній основній ідеї: взяти від працюючого населення все можливе, навіть більше ніж можливе, щоб забезпечити для себе матеріальну базу для будучих боїв за більшовицьке світове панування. Брагіньський в статті "Поширене поновлення капіталів в колгоспах" /"Соціалістичне сільське господарство" ч. 4-6 1940 р./ писав: "Постійне поширене встановлення маси громадського продукту, що поступає в розпорядження суспільства, підкоряється одному центральному завданню - утворенню матеріально-технічної бази, комунізму"... у всьому світі - доба-вимо ми від себе.

Навіть технічний прогрес в Советському Союзі підкоряється тій самій меті збільшити можливість експлуатації працюючих. І тому слова Леніна, які він у свій час кидав на адресу капіталістичного світу, повністю і більше ніж будь-де відносяться до Советського Союзу: "Прогрес техніки і науки означає ... прогрес в мистецтві витискувати піт / том 16 /.

ДО КВАЛЬНОЇ РЕДАКЦІЇ "СТЕРЗ ЕНД СТРАЙПС"

У зв'язку з напечатаною у Вашому цінному органі від дня 28. VII. 46. статтею п.н. "У Мюнхені відкрито протичервоний рух", Пресове Бюро Комітету Антибольшевицького Бльоку Народів /АБН/ уповноважене зложити Вам вступні висноження, з проханням во ім'я свободи слова та правди вмістити їх на сторінках Вашого щоденника.

1. Антибольшевицький Блок Народів /АБН/ не є жодною еміграційною організацією, що діє в Південній Німеччині та Австрії. АБН - це є об'єднання народів ССРСР та васальних держав і сателітів ССРСР в рідних землях під большевицькою окупацією. Це є революційно-демократична формація для боротьби проти всякої форми тоталітаризму, проти брунатного /націонал-соціалізму/, чорного і червоного, большевицького фашизму Кремля - за здійснення права самовизначення всього життя всіх большевизмом підбитих народів. Ідеї, за які бореться АБН - тотожні з основоположними засадами Організації Об'єднаних Націй /ОН/, з Атлантийською Картою, Чотирма свободами през. Рузвельта, 12 пунктами през. Трумена. Вони виложені в Декларації АБН.

Головний і найважливіший, суттєвий терен діяння АБН - це півдольшевицька Європа й Азія, де живуть і боряться в єдиній лаві наші народи.

Еміграція - це лише незамітний рефлекс тої боротьби, що проходить в батьківщинах наших, де йде на життя і смерть боротьба наших, об'єднаних в АБН, народів за демократичні свободи проти большевицького тоталітаризму, що був духовим батьком гітлеризму і фашизму, які вчилися від большевицького майстра, як давити народи і людину.

2. АБН охоплює в собі такі народи: фіни, естонці, лотиські, литовці, білорусини, поляки, словаки, чехи, мадяри, серби, хорвати, словінці, альбанці, румуни, українці, козаки Дону і інших козачих земель, калмики, північно-кавказькі народи, грузини, вірмени, азербайджанці, туркестанці, туркмени, узбеки, таджики, казахи, кіргізи, каракалпаки, росіяни і всі народи т.зв. РСФСР, татари, башкіри, монгольські і другі народи Сибіру і Далекого Сходу.

АБН піддержує не якась одна група чи політична партія даного народу /"крайніх націоналістів"/, але народи в цілому являються членами АБН, а репрезентують їх в АБН зорганізовані революційно-визвольні сили, Національні Центри, Національно-визвольні Організації, Державно-політичні Чинники /Уряди, Ради/. Тому існує в Рідних Землях спільний фронт напр. Української Повстанської Армії /УПА/ з білоруськими, словацькими і т.п. повстанцями, тому польська Армія Крайова /АК-НСЗ/ узгідняє свої дії з УПА, що дружньо піддержує її у всьому, тому Кавказький Визвольний Рух, Туркестанський і т.д. координують свої акції з українськими і навпаки. Тому Югославські Четніки великого борця за свободу ген. Дражі Михайловича борються по узгідненій лінії з усіма другими народами - членами АБН, для яких ген. Михайлович, як і для всього демократичного світу, не був жоден фашист, а великий демократ, антифашист, але й антибольшевик.

3. В склад АБН не входять жодні "Українські Устави", бо таких

в Україні взагалі не було і немає. Натомість була і в Українська Повстанська Армія /УПА/, яка не мала і не має нічого спільного з "устамими", а боролася вона проти всякого виду тоталітаризму, отже гітлеризму і большевизму. УПА боролася на два фронти водночас, проти нацизму і большевизму! І поклала на жертівнику перемоги демократії над гітлеризмом гетакомби жертв. /Долучені документи підтверджують цю тезу/. І власне з ініціативи Головної Команди УПА була скликана в днях 21-22 листопада 1943 р. І. Конференція Поневолених Народів підбольш Європи й Азії в Україні /Житомирщина/ з приявністю умовнона-жених делегатів від 18 народів /білорусини, українці, татари, осетинці, кабардинці, черкеси, грузини, азербайджанці, вірмени, казахи, узбеки, башкири, чуваші/, яка в цілому о д о б р и л а тактику боротьби на два фронти, проти гітлеризму і большевизму. /Напередодні Конференції був бій з німцями. З'єднаними частинами народів командував грузин/. В цій Конференції і лежить організаційна генеза АБН, створеного в Рідних Землях, а не на еміграції. Історія УПА є зовсім проста, в нічому незамотана. Повстала вона з боротьби українського народу проти фашизму-гітлеризму й проти большевизму. "Донські Козаки" не були ніколи під командою ген. Власова, а як свободолюбний народ, по славній своїй традиції, завжди боролися за демократичні вольності, валили царські і большевицькі трони та були запеклими ворогами гітлеро-фашизму.

4. АБН не боровся і не бореться проти росіян, а навпаки, вважає російський нарід теж гноблений большевиками, але боровся і бореться проти всіх видів російського імперіялізму, і до цієї боротьби закликає теж російський нарід. Передусім же АБН бореться проти б о л ь ш е в и з м у ! І для цього він вважає своїм союзником всі прогресивні сили людства.

5. Заміт, що його видвигаютъ в больш. радіо і пресі, наче б АБН повстав і діяв лише в американській зоні Німеччини й в Австрії, являється інсинуацією, якої метою є ширити відомі ферменти і під тою покривкою робити нову пресію ворожу ренатріації політичних біженців. Якщо ж в ССРСР і його сателітах є демократичні свободи, то чому ж не хочуть тамтуди повернутися ті, що безкомпромісово боролися проти гітлеро-фашизму, каралися по концтаборах смерті Гімлера і приймали участь у збройній повстанчій акції проти нацизму?! Якщо ж большевики є демократів, то чому ж вони атакуютъ і переслідуютъ справжніх демократів з АБН, які боролися проти гітлеро-фашизму вже тоді, як Рібентропп ще гостював в Москві і вічну любов і приязнь присягали собі брунатні і червоні нацисти?!

АБН діє всюди, де лише живе свободолюбна людина світу, бо основне гасло АБН звучить: "Свободолюбні народи і люди всього світу, єднайтеся в боротьбі проти большевизму за свободу народів і людини"! Не діє він передусім в американ., чи якій небудь іншій "зоні", але він діє т а м, де живе ч в е р т ь м і л ь я р д а його визнавців, в ц і л і й підбольшевицькій Європі і Азії. І суттєве те, що не американська, чи яканебудь інша демократична влада "розкриває" АБН в своїх окупаційних зонах, але що НКВД і весь апарат терору большевизму не всилі в с е б е в нутрі дати собі ради з АБН, що росте і могутніє не на еміграції, але в ССРСР, на очах Кремля і НКВД, в усіх васальних державах ССРСР - Європи й Азії, в Червоній Армії і її відповідниках васалів ССРСР, від Балканів, Лаби до

Тихий Океан! АБН - це велика визвольна революція народів, якої остання ціль: тривалий творчий справедливий мир між народами. Свобідні народи, свободні люди, що житимуть в мирі, спокої, правді і добрі, без гнету, без визиску, як рідні брати - наша мета. Щоб цей час прийшов, мусить впасти більшевизм, вічний неспокій, вічний гнет, вічна війна! АБН ворог війни, але він за визвольні війни, за визвольні революції народів проти більшевицького гнету. Його ставка не на війну, а на революцію в ССРСР і в васальних державах ССРСР. І він йде своїми власними шляхами, не оглядаючися ні на мирну ні на "воєнну" атмосферу в світі. Його успіх залежить від захоплення великими ідеями поступу людства, національно-, соціально-, і культурно-визвольними - душ людських, всіх народів підболю Європи і Азії, душ воєцтва червоних армій, які мусить перетворити на визвольні армії революційно-демократичні, антибільшевицькі й антифашистські...

Свобода народам! Свобода людині! - первонаочальні гасла АБН!

6. Видання АБН не друкуються, ні не редагуються в американській, чи іншій "зоні". Видання АБН поширюються передусім по всій підболювицькій Європі і Азії національно-визвольними організаціями всіх народів - членів АБН. Бо АБН - це міжнародна формація для боротьби за демократію і права самовизначення народів. АБН - ставить на маси! А маси - це секрет майбутньої визвольної великої революції народів, не клас!

Сподіючися, що Ви не відмовите поміщення цього нашого висноження на сторінках Вашого цінного органу - для вірної інформації про АБН, - демократичну формацію-, Ваших читачів та для добра правди і во ім'я свободи слова, за яку бореться народівні з усіма справжніми демократіями світу - АБН, авангард Визвольної Революції Народів, Революційно-демократичний Антикомінтерн, ...

остаємо з правдивою пошаною

ПРЕСОВЕ БЮРО
АБН

Місце постю, 23 серпня 1946 .

Мстислав З. Чубай

ТВОРИ ІВАНА ФРАНКА НА СОВЕТЬСЬКОМУ ІНДЕКСІ

Ми знаємо, як більшовики зробили з історії України тільки відірвані етапи соціальних революцій, а не змагання нації до самостійної соборної держави, як княжу і козацьку добу представлено єдино змаганням однієї суспільної класи за **погіршення власної долі**; як "Кобзаря" Т.Г.Шевченка спрєпаро-вано, а поодинокі вірші змінено чи перекручено так, щоб уся творчість цього духового батька українського народу уявляла зі себе не гимн українському революційному **духові**, не боротьбу "за край, отчизну, за церков Божу, за люди", як писав власне Шевченко - а просто тільки боротьбу "з панамі і попами" за справедливість для панщизняного люду.

Але ж з черги і твори Івана Франка, отого ще буцім найбільш "благонадьожного" українського поета, що мовив - був сам пролетарем і писав в обороні пролетарів теж проти "панів і попів" - перекрутили, а деякі то й зовсім промовчали т.зв. українські радянські видавництва, а більшовицький цензор поставив їх на індексі. Це правда, що видано й перевидаано такі твори як "Борислав сміється", "Бог конструктор", "В поті чола", "Бориславські оповідання", або "нешкідливу" з погляду більшовицької цензури філософську чи інтимну лірику, як "Зів'яле листя", "Із днів журби", "Мій ізмарагд", "Семпер тіро", або врешті "Лис Микита", "Абу касимові капці" і т.д., і т.п., але не видано ані не "перевидаано" таких творів Івана Франка як "З вершин і низин", "Іван Вишенський", "Пісня і праця" та монументальна поема "Мойсей". В чому таємниця, що більшовицькі видавництва "призабули" видати оці цінні твори Івана Франка? Причина проста. Це тому, що ці твори відбивають не тільки Франків світогляд у його скристалізованому виді останнього періоду життя, але й являються шедеврами вартости українського національного **духу**, котрий під кінець XIX-го і на початку XX-го сторіч віднаходив себе у новому нестримному бажанні творити своє національне життя по своїй угоді шляхом національної революції. Більшовики хотіли бачити Івана Франка тільки оборонцем матеріальних інтересів всесвітнього пролетаріату, а тимчасом його дух не дозволяв себе замкнути в рямцях однієї політичної партії /він був членом не тільки соціалістичної і радикальної, але й націонал-демократичної партії, а врешті вийшов з усіх і став всенароднім трибуном, всеукраїнським авторитетом/, а в згаданих "неблагонадьожних" творах він виявив себе **а р и с т о к р а т о м д у х у**, поставивши понад інтереси однієї суспільної верстви добро всього народу, став вічним революціонером, котрого рве до бою не що інше, а саме національний **дух**. Бо Франко вже в той час /на зламі 19 і 20 ст./ другий після Шевченка на всю широчінь видвигнув необхідність боротьби за національне визволення і справедливий соціальний лад.

Не так біблійний, мовляв, сюжет /мотив/ цих творів був підставою поставити ці твори І. Франка на індексі, як радше, і то в першу чергу зтой "контрреволюційний", "сепаратичний" мотив /про повстання "єдиної нероздільної України від Кубані аж до Ояну - річки"/, що так недвозначно підкреслений Франком зокрема у збірнику "З вершин і низин" або в поемі "Мойсей" чи у вірші "Не пора москалеві й ляхові служити" /до його українські революціонери співали в свій час після "Ще не вмерла"/. Це все противилось, очевидно, історичному матеріалізму -

марксові та імперіалістичній політиці більшовиків і от во-
ни й промовчали оті цінні твори Івана Франка або намагались
перепинити їхне розповсюдження в Східній Україні.

Який же зміст отих "неблагонадзорних" творів? Не маючи
змоги в одній статті їх усіх докладніше викласти, спинимось
довше тільки на поемі "Мойсей", а про другі - тільки коротко.
Ото ж у збірнику "З вершин і низин" - Іван Франко сягає до
історії соборної України та видвигає в тій історії непермож-
ну силу української національної героїки. В прекрасних віршах
цього збірника ви знайдете скристалізований уже на зламі 19.
і 20. сторіч світгляд нового національно-свідомого українсько-
го революціонера, котрого життя - це боротьба /"Лиш боротись
значить жить"/, котрий радше впаде, але не зрадить, котрий
знає, що за долю мільйонів мусить дати саме він одвіт, котрий
має незламну віру, що - "ще не вмерла і не вмере", що розпа-
дуться пута віковії, непобідима злими ворогами Україна вста-
не; встане славна мати Україна, часлива і вільна, від Кубані
до Сяну - річки, одна, нероздільна".

Поема Івана Франка "Іван Вишенський" - це опис духовної
боротьби відомого на переломі XVI-XVII сторіч українського
провідника, провідного манарха-аскета, щ, виїхавши з Украї-
ни на грецьку гору Афон, задумав в монастирській печері до-
живати віку на самотній молитві та тим спасати свою душу. Але
вихованні в душі національної традиції не дає йому спокою. Не
дають йому спокою - як і його сумління - теж послі з України,
що приїздить до нього він дароу просити повернутись до рід-
ного краю та своїм краєм розумом і талантом боронити "бідну
матір Україну" перед наступом ворогів, котрі намагаються за-
гарбати її багатства або вкрати її віру. В душі аскета пов-
стає смертельний двобій між бажанням рятувати свою власну ду-
шу і бажанням національного сумління служити справі рідного
краю і народу. І хоч Іван Вишенський на трикратне прохання
/стукання до печері/ послів не дав ніякої відповіді, то під
кінець духовної боротьби він жаліє цього, готов на крилах пе-
релетіти до онтїєї барки українських послів, що він її го-
станне бачив на закруті гори на морі - і благає Бога, щоб зро-
бив чудо й завернув барку, бо він готов вернутись в Україну
і служити рідному народові.

Отак святкує тут тріумф Франкове гасло, що тільки
служити народові значить служи-
ти Богові, що ні один українець
не має права відмовитись від
служби народові, бо

"... яке ж ти маєш право,
черепино недобита,
про своє спасення дбати
там, де гине мільон?"...

А найкраща в українській літературі 20. сторіччя і пере-
ломова так своєю полвою /1905.р., у час першої революції/ як
і в житті поета поема "Мойсей" після Шевченкового "Вставайте,
кайдани порвіте" загальний етап приготування нації до здій-
снення її найвищих ідеалів шляхом збройного чину. Вправді
український нарід покищо "замучений, розбитий мов паралітик
той на роздоріжжі", і був досі "у сусідів гноєм, тяглом у
поїздах їх бистроїздних", але тому власне "судилось діло", що
ще "виявить його сил безмірність". Во не "задармо ж отільки
серць горіло" до цього народу-краю "найсвятішою любов'ю/жер-
твуючи душу й тіло", бо не задармо "край весь политий кров'ю

...борців", бо не даром "у слові /українському/ іскриється і сила й м'якість, дотеп і потуга і все, чим може вгору дух піднятися". "Не самі слюзи і зіткання ... судились" українському народові! Поет вірить "у сплуду духу і день воскресний" українського народу. Звертаючись наприкінці цього прекрасного прологу поєми до народу, поет висловлює свою кріпку віру, що:

"... Прийде час, і Ти вогнистим видом
Взлетів у народів вольних волі,
Грусиш Кавказ, вперемелся Бескидом,
Покотил Чорним Морем гомін волі
І глянеш як жвавін домовитий
По своїй хаті і по своїм полі"...

У самій же поємі описує Франко, що робив, чим жив і діяв ізраїльський табір, коли його запровадив Мойсей із дому єгипетської неволі та прсвадив своїм віщим духом через пустині, доли і гори, чужиною - до рідного краю, обітваної землі - Палестини.

Мандруючи довгий час по чужині, перемаїнився наїрід у ледаче кочовисько, котре вже втрачало віру в рідний край, Обітовану Землю, а зважало за "найвищу ласку" - "м'ясо стад і масло і сир".

Що в Рідному Краю

"... Батьки і діди
Піднялись до походу,
на їх погляд це дурість і гріх
і руїна народу..."

Серед них переходово верховодять сьогодні злі духи, агітатори Датаи і Авірон, котрі не вірять, щоб уже вдалось їм повернутись у рідний край, котрі радять "кудиись кочувать на пасовиська краці: Авірон радить край Мадіан, а Датаи іще далі". Не знають вони, що як "зглушать думу живу, то заговорить каміння" та що оця частка народу це тільки та стріла, що вже намірена в ціль, нагострена до бою" і не може "говорить: а бажаю спокою!"...

Вони воліють у неволі "гнутиись в ярмі, наїдавшись ласо" ..., забуваючи, що "відригаться /ім/ буде по вік те єгипетське м'ясо", що їх "золотий океан на мідизні покине" !Цитуємо дослівно з "Мойсея" - прим. М.З.Ч./ і що "в золотім океані /їх/ завжди буде спрага томити і не зможе їх хліб золотий ані раз накормити"...

І тільки Мойсея, як і малу частину тих крацких, ідейних людей, охопило "голод духу", тільки вони не втрачають віри в досягнення остаточної мети народу, тільки їх палить соромом те низьке рабство їхніх братів. Але Мойсей бажає і "тим братам допомгти та їм слюзи обтерти". Він хоче піднести їх з безодні морального упадку і матеріалізму на вершини духу, він пророчить недалекий поворот на Рідну Землю, він показує незрячим "журя Єрусалима", де повстає "новий люд, новий Бог, новий храм, нова сила незрима", де - одначе покищо - "ворожі мечі точуть /нашу/ рідну кров, де /наших/ дівчат дикі коні волочуть", де "мати голодна ість тіло свого плону" і "тисячі - квіт народу - мруть на хрестах"...

Хоч ці слова Мойсея не роблять враження на більшість старших, вони за намовою Датанів і Авіромів - маїні навіть побити камінням Мойсея /хоч остаточо руки не підносяться на

це огидне діло/, то вбєтаки праца Мойсея святкує-побєду: його вірою переймається дївора і малодь. Пророцькі слова перейшли в її кров і душу. Тільки ця молодь "дивні іграшки зводить: то воєн, мурує міста, то героди городить"... , учиться військового діла або вбиває скорпіонів. Опим тільки радє Мойсей. Це його єдина надія, розрада. Він радить цій молоді -- вбивати сміло скорпіонів -- шкідників народу, бо хоч "не праведне, але проте пожиточне це діло." Він взиває всіх, щоб не гасили святого вогню любови і віри,

... "щоб як поклик настане,
ви могли щиросердно сказати:
Я готовий!..."

У поемі слідна світопоглядова переміна, зглядно/скри -- сталізування світогляду Івана Франка /поет написав поему в 1905 р., на 49-му році життя, 11 літ перед смертю/. Коли зразу тягло його до примачивого в теорії, а викривленого в життєвій московській практиці інтернаціонального соціалізму, спертого на виключності й боротьбі клас, -- то згодом він уже розуміє, що тамте -- "невідоме і незримо", бо найперше треба досягти своєї національної і соціальної справедливости в рідному краю; що не можна, як ота сліпа людськість, ганяючись за несяжним, щоб "осягнути фантастичне", топтати рідне і знаєме! Бо той хто -- як отой казковий гігант Орїон, "живовижний сліпець", -- вірить очам чужим, той завжди доходить не туди /куди йшов/, "у те трапля, в що не мірить"...

І Франко -- вірний своїм словам -- присвячує усе своє життя для народу. Він трудився, навчав, -- весь загублений у народі, щоб "з рабів тих зробити народ"...

... "Все, що мав у житті, він віддав
для одної ідеї,
і горів і яснів і страждав
і трудився для неї"...

Він -- наче той його притчовий терен із його "Мойсея" здобував поле для народу, хоч самому йому цього не треба було, і стелився сам у низу, щоб тільки нарід виростав серед інших народів "до неба", щоб міг цей нарід, хоч виснавиджений братами, занести в далеку будучину те страшне під сімома печатями посольство, котре одержав від призначення. Він любить свій нарід невимовно, бо нарід -- це /його/ рід, це дитина /його/ і вся честь /його/ й слава"; в ньому "дух /його/, будуче /його/ і краса і держава". Коли це навіть і богохульство, то все ж поет любить свій нарід "дужче, повнім, ніж сам Бог наш", бо -- "у Нього мільйони дітей, всіх він гріє і росить, а у мене ти сам лиш один /український нарід/ і тебе мені досить" -- кличе поет. Поет "без вибору став слугою /свого народу/ лиш з любови і туги"... То ж не дивно, що коли не стало Івана Франка в живих, то кожен відчув, що "цезло

те незримо, несконне, що все
поміж ними горіло,
що давало їм змісл життєвий,
просвітляло і гріло".

Іван Франко впав на порозі Обітованої Землі, самостійної української держави, одушевляючись ще під кінець життя /1914-1916/ боротьбою українських стрільців "за свою кату і своє поле". Він бажав хоча б тільки "старі кості покласти" в ріднім

краю, бо знав, що за ним прийдуть усі "як за матою діти".
Бо він послав до нас тугу свою, щоб "смикала за поли" нас, так,
як той собака, що кличе на лави свого пана. Він був певний,
що за ним рушать усі "наче повинь ресною", що "наче бистрі
ріки" піде вперед покрд українського народу.

І хоч український нарід утратив після важкої боротьби
свою Обітовану Землю і попав у нову єгипетську неволю, то
нове українське покоління, що на подобу ізраїльського набору
блукає по чужих пустинях, ^{но} вертає знову ^{по}окружними й теренови-
ми шляхами до Обітованої Землі, та Рідного Краю.

Це провідники національної революції, ноїтні єгипту, взи-
вають молодь скріпити лави тих, що зі зброєю в руках ідуть у
поход за Українську Обітовану Землю, Самостійну Соборну Дер-
жаву. Як Шевченкове "Вставайте, кайдами порвите," напередодні
Весни Народів - гримить на всю Україну і Франковий поклик "До
походу, до зброї!" - як передвістя неминуче переможних націо-
нальних революцій.

" Ще момент і єгипту крок
Гиря сто тисяч повторить,
І з номадів ліннєвих ця мить
Люд героїв сотворить.

Задуднять -- і пустині пісок
На болото замісять,
Авірона камінням поб'ють,
А Датама повісять.

Через гори полинуть як птах,
Йордан в бриски розкроплять,
Єрихонські мури мов лід
Звуком трубним розтоплять"...

Ми "на полі /чужім/ скунім і твердім" наче той терен на
піску виростатимемо "ціпки і тверді до великої зміни". Бо при-
де час і з неволі виведуть нас новітні провідники національної
революції на "підбої і труди". Чуйкі на недаста народу і бо -
ротьбу Рідного Краю - ми підемо з печаттю духа Поета -

" ... У безвість віків,
Повні туги і жаху,
Простувать в ході духові шлях
І вмирати на шляху"...

В І С Т І З К Р А Ю

Подаємо уривки крайових звідомлень /квітень-травень 1946

/Уважаю за цільне й обов'язкове написати про ситуацію, яка заіснувала на землях від часу написання останніх записок/.

Коротко з'ясовую по відтинках :

1. Українські землі в ССРСР.

Перед виборами большевики кинули великі сили військ НКВД на цілий терен ЗУЗ, щоб усіма найжорстокішими методами: а/ стероризувати до неприємності маси, б/ завдати якнайбільшого удару сітці і самим збройним відділам, щоб одних схилити до послуху у виборах, а другим відібрати силу і можливість проводити будь-яку противиборчу акцію. Цілих два місяці шаліли озвірілі банди НКВД в цілому терені, переводили масові облоги, блокади, арешти, ревізії, грабунки, побої, вивози, наскоки на села, прочистку теренів і лісів, безперервна фільтрація терену і т.д. Однак наша постава до виборів і постава всього населення перейшла усі міри сподівань і заскочила самих большевиків. Мимо всього цілий час була нами ведена противиборча пропагандивна кампанія ще перед виборами.

А в останніх днях перед виборами і в день виборів наша протидія зросла до максимальних розмірів. Масово зривано мости, залізничні лінії, телеф. дроти, нищено списки вборців, ліквідовано урядові ворожі будинки, нищено агітаторів, масово поширювано противиборчі листівки й лозунги, навіть у містах, в день виборів нищено урни, відділи УПА робили наскоки на залоги НКВД, що охороняли виборчі будинки. Ворог шалів. Населення втікало з сіл, кохалося до кривок, щоб не піти до виборів. По селах гасали групи військ НКВД, силою зганяли до урн тих, кого захопили, ганяли за людьми панцерними возами, танкетками, ловили й змушували малолітніх дітей до голосування за своїх родичів, які втекли з села, або скрилися. Постава нашого населення була в тому, як і в інших випадках, героїчною. Ті, яких силою захопили й заставили голосувати, писали на виборчих бюлетенях "Смерть Сталіну", "Хай живе УПА" і т.ін. Навіть у містах /також у Львові/ населення бойкотувало ворожі вибори хоч би тільки спізненням і дописами на бюлетенях. Загально день 10.II.46 р. - це один великий бій між нами і Москвою і то бій, в якому взяло активну участь майже все українське суспільство, головню на ЗУЗ і ПЗУЗ.

Зараз по виборах наложив ворог новий контингент, податок, прямо організує голод.

На ЗУЗ економічний стан такий самий як був 1933 р., тільки, що люди не вмирають так масово з голоду, хоч голод тепер майже в цілому ССРСР/, бо радять собі в різний спосіб. Одні спекулюють, другі "крадуть" "державне" придовольство, треті жebraють в тих околицях, де покищо децо є, головню на ЗУЗ, а найбільше таки зброєю здобуває хліб з большевицьких магазинів. На ЗУЗ, як і в цілому ССРСР, прибрав дуже широкі розміри т.зв. політичний бандитизм. Всюди повно збройних груп, які нападають на державні магазини, колгоспи і здобувають хліб. Большевики не зуміли і здається не зуміють цього опанувати. З ЗУЗ на ЗУЗ щоденно йдуть валки жінок і дітей за хлібом, обдерті, вимарнілі, нужденні до розпучливого образу. Наша боротьба має великий вплив на тих людей, бо показує їм шлях і спосіб виходу

з большевицького пекла. Ситуацію на українських землях характеризують сьогодні два максимальні шпилі: на одному тероризація, підлість, жорстокість і озвіріння НКВД, на другому - героїстство українських повстанців і цілого народу. Сьогодні більшовики вже перестали бути окупаційною владою на Україні. Це вже не окупація, а прямо кривавий пир і оргії озвірілих людодів... Край знищений війною, ніхто не думає про створення людині принайменше можливостей до життя. Вся большевицька апаратура наставлена на якнайбільшу експлуатацію мас, на побудову колосального воєнного промислу, на підготовку до війни. А страхом змушують усіх до жажливо тяжкої праці. Все це доводить людей до одчаю. Одні знівечені, збездечені, ошукані, заломані падають, а другі хапають за зброю, щоб хоч помститися за кривду. Наша боротьба у великій мірі посилює цей процес і наставляє всіх тих покривджених, голодних не на резигнацію і спокійне вицікування смерті, а на боротьбу. Героїстство наших повстанців, як і ціла наша боротьба, не лишається без впливів. Наша боротьба пропагується широким відгомном по цілому СРСР... Героїстства наших революціонерів виводять з рівноваги навіть енкаведистів. У Львові занотовано кілька випадків, що енкаведисти українського походження уступали зі служби як нервово розстроені. Один з таких каже: "Чи уявляєте, як ті люди мусять любити Україну, коли вони серед таких жахливих гортур з усміхом умирають за неї; їх не в силі перемогти, це щось нове родиться і росте у світі!"..

В протягу останньої зими прорідили наші ряди... Кожен з нас думає, щоб якнайбільше дошкулити ворогові, а не про життя. Прапори нам з рук не випадуть. У відділах часто зустрічаються батьки з кількома синами...

Населення виснажене до краю. Все молиться до слова війна. Хай з газом, з атомовими бомбами, щоб тільки війна... Позатим всі большевицькі урядники /навіть НКВД/ крадуть, спекулюють, поповнюють надужиття і т.д. Все котиться додолу. Армії не демобілізують, навпаки, школять навіть 28 і 29 річніки. Більшовики готуються до війни, хоч зараз не говориться, що буде війна. Карать за це п'ятилітньою в'язницею.

2. Українські землі за лінією Керзона.

Положення на цьому відтинку нашої землі не різняться своєю повагою від положення в центральних областях України.

Від вересня 1945 р. тут прямо фронт.

Наше положення тут облягує той факт, що ворог кинув нам в обійми весь народ, а обтяжує наше становище те, що ворог вириває нам населення, вириває нам економічну базу. В місяці березні ворог кинув нові дивізії в цілі переведення остаточного виселення на цілому терені за лінією Керзона. Наші відділи сейчас висадили в повітря всі залізничні і шосейні мости, знищили телефонічні połącення і т.д. А одночасно, не зважаючи на перевагу сил ворога, заатакували його сміло на цілій лінії. Це були дійсно фронтові операції. Ворога атаковано в білий день і ведено бої. Ворог вводив в діло важкі роди зброї і літаки, однак майже всюди ворога подолано /див. додаток з боєвих дій УПА. В результаті всіх атак зайнято : 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Поновлена виселенча акція в ... не дала результатів. З поглиненого населення на першій акції /45 року ворогові вдалося перевести ок. 10 % . Все інше збереглося. По цих ударах, які ворог дістав у березні і квітні, стягнув він нові сили:

Поляки /військо/ палять масово села, грабують, побивають, а навіть мордують населення. Населення закопує перед грабованням майно і з худобою та дітьми тікає в ліси, або в необняті безпосередньо акцією села. Населення і тут видержує терор ворога по-геройськи. По лісах і кручах блукають сотки дітей помордованих родичів. Хто в силі носити зброю, проситься до відділів.

Ми стали для населення всім.

Ці бої в ... повіті виконали відділи, зложені з самих лемків і то новобранців. Яких геройств доказують ці сини ще до недавня затурканого народу на цій вітці нашої землі. Прямо не хочеться вірити, що це лемки доказують таких чудес. Події в березні і квітні сколихнули цілою Польщею і Чехословаччиною, на територію останньої втекли недобитки ворога/. Зараз ворог приступив на цілому терені до будови системи окопів-бункерів. Одначе це все полетіло в воздух. Сьогодні для нас вже стало можливим те, що колись уважалось не до подумання. Все це дає нам революційне наставлення наших людей. Бій на цьому відтинку продовжується і буде ще довго шалити, бо обидві сторони не резигнують, а підготовляються до нових боїв.

Ситуація в Польщі.

Загально відносини в Польщі не змінилися від того часу, як я з'ясував їх. Нове - це тільки справа виборів. Передвіборчий стан характеризує досить вірно поширювана польським підпіллям брошура: "Оцена обецного положеня вевнутшнього". Зараз большевики на спілку в ПНР підготовляють т.зв. референдум, в якому голосуючі мають відповісти "так" або "ні" на такі питання: 1/ чи корисним є для польського народу прилучення поміщицьких земель, 2/ чи корисним є для польського народу земельна реформа, удержавлення промислу і т.д. Цим робом польські большевики хочуть помішати настрої, які виразно оформилися в протибольшевицькі, хочуть скапіталізувати собі позитивні сторони цих двох проблем, а найважніше - хочуть відтягнути вибори, а цю відстань часу /вибори призначено на осінь/ використати в цілі: 1/ більшого розкладу польського суспільства, його деморалізації, 2/ розгрому партії Міколайчика... В комуністичній пресі щораз більше публікується різні документи, що свідчать про співпрацю Міколайчика з польським підпіллям і з загралицею... Польське суспільство колосальною більшістю стоїть по стороні Міколайчика. Підпілля зараз значно поширило свої дії. Стосують метод індивідуального терору проти ПНР ...

В польському підпільному середовищі є такий поступ по відношенні до нас: подивляють наш героїзм і респектують нашу силу - уважають нас незнищимими. Все чекає війни. Промова Черчіля довела настрої в Польщі до того, що поляки почали масово втікати з понімецьких земель, по всіх склепах масово купували продукти /запас/ і т.д. ...

5. Рейд наших відділів на Словаччину.

В зв'язку з виборами, які надходять в ЧСР і гарячкою, яка витворилася по промові Черчіля, виряджено більше з'єднання військ УПА з нашого терену в рейд на Словаччину.

По березневих перемогах над московськими відділами дуже добре вбралися і озброїлися. Выглядають дійсно репрезентативно. Політично-пропагандивну підготовку провів сам особисто. Відділ забезпечено літературою, грішми, вишколено стрілецтво

і кадр пропагандистів... Ці відділи пройшли без пригод кордон і подалися в глиб Словаччини. Дві групи рейду ще не вернулися, а одна мала, що рейдувала в напрямі ... виконала завдання і повернулася.

Населення вітало наших прямо з ентузіазмом, добровільно давали харчі і не хотіли брати грошей, давали гроші, амуніцію. По переході розгорнено, згідно з інструкціями, широку пропагандивну роботу /листівки, кличі, мітинги, гутірки і т.д./ . Словаки у всьому помагали радо. Ширили літературу по цілій ЧСР. Большевики кинули проти нас цілу словацьку армію, однак ця ще не віддала ані одного стріла до нас. По всіх дорогах військо переказувало, що битись з нами не будуть. Тоді большевики стягнули чеські дивізії, головно відділи червоних партизан. Останні зробили засідку на цей відділ, що повернув під Б..., але жертв не було по обох сторонах. Наразі не знаю як з другими групами. Усі словаки вірять, що нам помагає США і Англія. Навіть говорити собі не дадуть, що це ми собі все самі здобуваємо... Комунисти накинудись на демократів, що ці спровадили бандерівців, щоб виграти вибори. Комуністів наші не ціпали... Відгук і шум такий великий, що ціла ЧСР сколихнулася!

Про цілість позвітую ширше.

Долучую матеріяли: ...

Героям Слава !

Н.

Подано, що можливо. Мови і стилю не змінено.

" ЯК РОЗУМІТИ СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ "

Під таким наголовком появилася у липні ц.р. стаття у журналі "Рідерс Дойтжест", призначенім для американських збройних сил в Європі. Статтю цю написав б. посол США в ССРС Вільям Булліт. Мавши за собою довголітній досвід у відношенні до ССРС - Вільям Булліт доходить до переконання, що співпраця ССРС і західних держав та США є неможлива. За його словами Советський Союз являється "кровожадною тоталітарною тиранією", котра намагається захопити владу над цілим світом, щоби там встановити свою диктатуру і тому немає у нас з ним жодних спільних інтересів. Політика Советського Союзу не міняється і не зміниться. ССРС нічого не навчився. Він сьогодні загрожує Західній Європі, а завтра завойував би Англію, коли б не боявся, що цьому перешкодять США. Він жде хвилини, коли вишайдуть бомбу, щоби на нас напасти. ССРС заняв місце Німеччини, як уособлення тоталітарної тиранії..., відкрито можна сказати, що він є прямо ненаситний".

Булліт розпочинає свою статтю словами президента Рузвельта з 10.II.1940 р., коли то він заявив, що "кожний, хто має відвагу відверто глядіти у вічі дійсності, знає, що у Советському Союзі панує така сама абсолютна диктатура як і всяка інша диктатура, що існує на землі".

У зв'язку з подіями Рузвельт пішов на співпрацю з ССРС, маючи в плані "включити заспокоєний і респектувчий договори ССРС у світі як союзника, який радо і щиро прийав би участь в укладенні повсякденного миру". /Форрест Девіс/. Надії не справдилися, "великий план Рузвельта провалився. Події 1945 року ясно виказали, що і Ялтська декларація і Атлантийська Карта і врешті Потсдам, були нічим іншим як овечою інкурою для Сталіна, яку він так довго носив, як довго це йому було потрібним. Війну закінчено, та немає умов для справжнього миру. У висліді "Сталін виграв таку велику ставку, якої ніколи ще не виграв жодний державний муж".

Чому ж це так? питається автор і знаходить відповідь /звсім вірну!/ у безграничному бажанні експанзії, опертому на традиційному російському імперіалізмові і комуністичній доктрині. Бо ССРС на думці Булліта - це держава іншого типу, це передусім центр інтернаціональної комуністичної віри, яка визначає напрями советської політики. Шляхом жахливого терору і винищення мільйонів людей затвердилася советська власть. Терором держиться далі. "Опричину Івана Грізного, яка перетворилася у ленінську ЧККА, а пізніше ГПУ, завершило НКВД. "Війська НКВД чисельністю 250 000 людей, збільшено зараз у 600 000. Бюджет НКВД у 1937 р. виносив 3 мільярди карбованців. Ціле життя в ССРС є вповні під контролею тайної поліції - стверджує Булліт. За останніх 15 років у концтаборах постійно знаходиться 15 мільйонів людей, пересічний вік яких є шість років, керівним чинником в ССРС є ВКП/б/, яка за словами Леніна має бути не "політичною партією" в нашому розумінні, але "воєнною організацією". "Партія має вести пролетаріят до наступу і кермувати відступом, коли цього вимагають умовини". Сталін дає такий образ отсієї "військової організації". Партії: 3-4 тисячі людей являються вищим командним складом, або генералами партії, 30-40 тисяч являються середніми командирами. З них складається офіцерський корпус партії. За ними слідує 100-150 тисяч підстаршин - керівного елементу партії. Решта членів партії - числом около 6 мільйонів, виконують накази проводу і слухають його".

Інтересні є міркування Буллита на тему "комуністичної віри", неминучості війни, цілей і тактики Советського Союзу. "Комуністична віра" ґрунтується на твердженнях основоположників теорії комуністичного суспільства, Маркса, Енгельса і практика згп. реалізатора цієї теорії Леніна. Оця віра спирається на засади, що встановлення диктатури в цілому світі, знесення приватної власності, положить край війнам, усуне все лихо і нужду, оздоровить так людську природу, що "відомре держава" /Ленін/. Настане нова доба, у якій "державну машину відда - дуть у музей старовини разом із веретеном і сокирою з бронзу /Енгельс/. Бо тільки "находячись під диктатурою комуністичної партії суспільство поступово підготовляється до свободи". "Доки існує держава немає свободи. Коли буде свобода, не існуватиме держава" /Ленін/.

Ось і аргументація, якою піднесено диктатуру до вищої моральної вартості, а боротьбу за її встановлення зроблено моральним обов'язком.

Встановлена таким робом ціль не може змінитись, тільки засоби тактики і стратегія - можуть залежно від умовин приймати різні форми.

Світ за комуністичною теорією розпадається на два табори: пролетаріат і комунізм. Це і є децидуючим фактором у відношенні ССРСР /пролетаріат/ до інших держав /комунізм/.

"Ми живемо не в одинокій державі, а в системі держав: не є імовірним, щоб ССРСР міг довгий час існувати побіч імперіалістичних капіталістичних держав. Кінець кінцем хтось мусить здобути перевагу. До того ж часу є неминучі удари Советського Союзу із буржуазними державами /"питання ленінізму" - Сталін/. Мир для ССРСР - це не мир у нашому розумінні, але перемиря, кінечне для підготовки до наступу. "Війни є неминучі, доки існує капіталістична система" - /Сталін, промова, 9.II.46р./.

А далше ... "було б неправильно вважати, що війни виникають случайно... війни це неминучий результат розгортання світових економічних і політичних сил на базі монополності капіталізму"... /там само/. - Висновок ясний: треба готуватись до нових боїв, а належну підготовку забезпечать нові п'ятиріччя.

Зовнішня советська політика є теж одним із засобів на шляху реалізації всесвітньої диктатури. Хто вважає, що советська зовнішня політика є непослідовна /так може для поверховного обсерватора видаватись! / і змінна, цей змінює тактику з цілями. Советський Союз є увесь же у наступі, навіть коли відступає. Керманічі советської політики прекрасно враховують всякі можливості, в тому використовують вони всі можливі засоби. Попри мілітарну силу до їх диспозиції стоїть "п'ята колена" - всі комуністичні партії, між ними і американська. Всі коміністи є на услугах ССРСР. "Американські комуністи - стверджує автор - це потенціональні зрадники і вони стидались би коли б ними не буди".

ССРСР - це амега, сотворіння, яке немає рота, але є спроможне всіми точками тіла побирати іду. Все, що можна стравити, амега вкидає в себе і перетравлює, коли ж попаде щось неставне - вона це викидає. Так само є і з ССРСР, який весь час шукає за поживою, і коли натрапить на жертву, негайно її пожирає. Коли ж натрапить на твердий опір - він обходить, або залишає до слухного менту.

Для ССРСР не є дійсні жодні засади права і моралі. А коли ССРСР заключає з якоюсь державою союз, то все з наміром всадити ніж у спину.

Під таким наголовком появилася стаття-репортаж у американському випуску "Спешел Оверсіз Едішин, Космополітен", 120 випуск, номер 8.

Чехословацький нарід думав, що він, звільнившись від нацистів, є вільний від страху. Але тепер, коли його батьківщина заприязнена з Росією його часто непокоїть соватьська тайна поліція.

Ч.А. Ваксмонт.

Мій приятель, правський адвокат, подав мені друк /квестіонар/ через бюро. "Поки говоритиму тут в моім бюрі, мусите підписати цей папір", сказав він.

Я прочитав: "Отсим впрочно присягаю на мою честь і совість, що я не був ніколи членом фашистівської партії, фашистівської організації Вляйка, Ліги та інших організацій цього роду. Це зізнання під присягою є зложеное замість формальної присяги".

Я знав мого приятеля більше ніж 20 літ. Ми були разом в школі, разом робили жарти на університеті; коли чехословацьку армію нагло змобілізували в травні 1938 р., щоб протиставитись німецькому військовому рухові, ми служили в цій самій сотні піхоти і на форпості в області німецьких Судетів, переживаючи драматичні дні напруження. Але я підписав і не став ніяких запитів. Віра має дуже низьку цінність цьогодні в Європі.

Мій приятель взяв папір і дбайливо зложив його у свою сейф-депозитову скриньку. "Мені прикро" сказав він, подумавши що він повинен дати мені вияснення. "Адвокацька палата вирішила, що таке зізнання є обов'язкове. Ви не в силі уявити собі, що ми не можемо нічого вдіяти проти цього. Навіть коли Ви тут сидите, в о н и мають Ваше прізвище. Вони постійно пильнують мене і всіх людей, що мене відвідують". Щось в його голосі вразило мене. Я спитав, "хто ці вони?"

Мій приятель пішов до вікна. Він розгорнув фіранку і обережно виглянув, стараючись щоб його не бачили із зовні. Здавалось, що він дуже напружений - майже переляканий.

Я бачив цей перестрашений погляд на обличчях людей в цій Чехословащині. Я був цілком поражений, коли я пізнав сучасну Чехословацьчину далеку від попередньої. Друга світ ова війна, життя пішло вперед як це діється теж в Америці. Можуть ви могли робити як вам подобається, купити часопис, який хотіли, приступити до 17 або більше партій, які вам припали до вподоби і ви могли йти куди хотіти, писати листи, які не будуть створені. Ви могли навіть лагідно критикувати уряд. Відтак прийшов Мюнхен, потім німці і страх. Тепер німці відійшли, їх володіння над світом дримає розбите, але страх залишився. Ви можете бачити страх на обличчях людей. Спосіб, яким вони дивляться поза плечі, поки говорити з вами. Спосіб, яким вони дивляться на Вас, навіть якщо вони ваші приятелі.

Мій приятель, адвокат, відвернувся від вікна, а я сказав, "хто вони є? хто Вас обсервує?"

"Ім'я не має значіння", він відповів. "Вони є тепер НКВД, російські війська внутрішньої безпеки. Передше вони звалися О.Г.П.У. - Обще Государственное Политическое Управление - а давніше були ще інші назви, для речей того самого роду.

"Російська тайна поліція". Він ходив по долівці. Завсіди був спокійний і самопевний. Тепер він був виразно переляканий.

Люди в Чехословаччині є залюбки російською тайною поліцією. Це страшно, слід сказати, бо російські армії прийшли до Чехословаччини як визволителі, а не завойовники. Приязнь з СРСР було кредо /вірую/ Масарика, основника Чехословаччини й його учня др. Едварта Бенеша. Др. Бенеш назвав "догвір приязни і союзу", що його він підписав у Кремлі в грудні 1943 р., основою безпеки майбутньої Чехословаччини. Др. Бенеш, що кермував закордонною політикою свого уряду від першого дня, спершу як міністер закордонних справ, відтак як наслідник Масарика і президент називали "єдиним неросіянином", якому Сталін довіряє". Може Сталін довіряв Бенешові, але сталінська тайна поліція не вірить народкові Бенеша. Вона гостро поводить з чехами, так як поводить з традиційними ворогами Сов. Росії, з мадярами, румунами і поляками. Людей в Чехах шпигують професійні криваві пси так безжалісно, як людей в інших країнах під російським володінням. Тайна поліція йде так далеко, що нема різниці між приятелями і ворогами - вони всі вороги Сов. Росії. Москалі, що мають свої власні погляди на демократію, не мають ніякої пошани для ідеалів, що за них чехословацький нарід боровся 6 літ. Вони заатакували демократичні інституції Чехословаччини. Вони навіть звернулися проти чехословацької армії, армії з'єдинених народів.

Чехословацька армія складається з трьох різнородних частин. Тут є люди, що були в російських арміях, чехословацькі повітряні і сухопутні сили, що воювали разом з нашими союзниками в Західній Європі і такі що залишилися були дома. Цих останніх називали за кордоном нафталіновими воюками, але жарт не був смішний. Залишитися дома під німецьким терором було не раз небезпечніше, ніж боротьба на **боевих фронтах**.

Мого приятеля, резервового старшину чехословацької армії покликали, підчас празької революції /травень 1945 року/ до активної служби. Відтак призначили його до персонального бюро в адвокатурі генерала в малім гарнізоні малого міста Східної Чехії і він ледви чи коли бачив тайні документи, але за ним весь час завсіди слідили два старшини, що воювали у "Чеській бригаді свободи" у Росії.

Три тижні пізніше його перенесли до тайного бюро. Його нова служба це було "координувати списки старшин вищої ранги, які були призначені до авансу". Всі вони були "нафталінової" відміни. До кожного списку був долучений квестіонар. Деякі з цих читань:

Чи старшина брав участь у партійній підземельній акції?
Чи його взивали воювати поза Чехословаччину? Чи він відмовився? Чи він безпосередньо або посередньо помагав зрадникам і колабораторам?

Мій приятель сказав мені. "Я мав приказ віддати списки особисто могому командантові, полковникові, що служив в чехословацькій бригаді в Росії.

Одного вечора я мусів вернутися до бюро. Стійковий знав мене і впустив. Була майже північ, але в бюрі полковника було ще світло. Було видно двох мужчин в цивільних одягах. Коли я переходив коло бюро, я чув як вони говорили по російськи. Слідуючого дня мій добрий приятель, що був з чеськими військами в Росії розповів мені цілу історію.

"Самозрозуміло, що це тайна поліція" сказав він. "Де ти живеш сьогодні? На місяці? НКВД діє тепер у нутрі чехословацької

армії. Вони шпигують чехословацьких офіцерів, наче б вони були вороги і зрадники, а не воюючі заприязненого народу. Наш міністер Національної Оборони, генерал Людвик Свобода і в і пив у Москві а в той же самий час його офіцери і жовніри мусіли зносити приниження. Може бути, що вони змішують нас із воюючими деяких балканських армій".

Це нарікання можна не раз почути в цілій Чехословаччині. Із усіх країн південно-східної і центральної Європи, що є під російським володінням, єдина Чехословаччина стояла завжди на засадах справжньої демократії. Ні це, ні факт, що Чехословаччина була традиційним приятелем Советського Союзу в центральній Європі, не стримує російську тайну поліцію від того, щоб вона обходила з Чехословаччиною таксамо як обходиться з Болгарією, Румунією, Югославією, що цілком піддані російській контролі.

Перші танки марш. Монева вїхали на вулиці Праги, 9 травня. Вони відбули цілу дорогу з Берліна, після форсованої їзди, у 2-ох добах, щоб допомогти чеським патріотам в їх останній боротьбі з німецькими гнобителями. За танками іхали американські авта, на яких були воюючі червоної армії. Всюди в місті видно було жовнірів регулярної червоної армії, що іхали на американських джепах. Вони відвідали банк Петчека, де давніше була квартира гестапо, багато урядових бюр. Вони мали списки всіх бюр. Всі ці бюра докладно перешукали. Цього полудня НКВД зайшло до бюро Чехословацької Народної Ради / Народні Вибор / головної квартири опору. Лідери революції прийшли з довгою лістою чеських прізвищ. Неодні з цих, що були на листах, боролися героїчно на барикадах.

"Ми хочемо цих людей" сказали просто москалі. "Відразу". Це було дивовижне, але за цим скривається дивна історія.

В першій світовій війні тисячі чеських жовнірів, призованих бути в австрійській армії, перейшли на російську сторону і створили чехословацький легіон в Росії. Вони боролися проти центральних держав за майбутню незалежність своєї країни. Після закінчення війни легіонери в Росії пробували утворити собі шлях крізь революцію і хаос в Росії. Це був довгий марш через Сибір до Владивостока, а звідси через Індійський Океан і Суецький канал назад до Європи. Багато легіонерів прибуло до Чехословаччини шойно за 3 або 4 роки після закінчення війни. В післявоєнній хаосі в Росії, вони воювали за абр проти царських військ, білої Росії, большевиків і місцевих військових партій. А тепер НКВД домагалася, щоб їх видали за політичні злочини, заподіяні Советському Союзові ще з перед 27 років.

Чехи одверто відмовили. НКВД не одержало цих людей. Багато з них помирало, багато дісталося до німецьких робітничих таборів. Але домагання виявляє сталеві-зимні методи, і довгу, не зникаючу пам'ять НКВД, навіть в країні, яку москалі вважають за "приятну".

Даврентій Павлович Берія - визначний мозок НКВД, особистий приятель Сталіна, так як генералісимус, уродженець Грузії, як кажуть не є вбраваний із легенд і зітхань, що прийшли із введенням НКВД в цілій Чехословаччині. Берія не є чужий для Праги. Він ще перед роками жив тут. З чехословацької столиці "серця Європи", він організував російську контршпигунську систему над усім континентом, пильнуючи царських офіцерів, білоруських емігрантів та інших ворогів Москви.

Також в Європі, що знаходиться під володінням Росії, вона /тайна російська поліція/ встановила цілу сітку агентів і

шпигунів. Багато з них як їх зве Вальтер Дурамц "російські недобровільні робітники" - некомуністи, які працювали для НКВД, тому, що їх до цього змушували агенти Берії або спокусили його гроші.

Російські армії пішли до дому, але очевидно НКВД залишилось в Чехословаччині. Президент Бенеш заявив одверто, що тайні вибори відбудуться на весні, щоб вибрати новий парламент. "Від НКВД, яке кожного шпигує і двох членів комуністів, що держать ключові пости Внутрішніх Справ /поліція/ і Інформації, як можете сподіватися, щоб наряд міг віддати свобідно свої голоси?"

Кожний підозриває, що антисоветські настрої є під суворим доглядом НКВД. Я знаю "насталинового" полковника в чехословацькій армії. Підчас революції він наложив собі советську зізду, що її йому дав полковник червоної армії. Минув час і чеський офіцер видатно охолонув в своїх настоях до російських братів, так як охололи інші люди в Чехословаччині. Одного дня він не міг довше видержати. Він зняв зізду із своїх грудей. Тиждень опісля двох москалів прийшло відвідати полковника. Вони хотіли знати чому він не носить червоної зіздки. Чи він змінив свої погляди про Сов. Росію? Що він думає тепер про Сов. Росію? Чи він має приятелів? Хто вони були? Що він робив підчас німецької окупації? Вкінці вони відійшли. Полковник відтоді був зовсім розбитий.

Член чехословацького уряду скаржиться командуючому генералові в празькій командантурі, що його постійно отінює НКВД. "Що Ви думаєте під отінюють?" - закликав генерал, його голос висловлював правдиве обурення. "Ви є хоронені!".

Члени Бенешівської Чеської Соціалістичної Партії находяться також під стислом "охороною", стислішою ніж члени обох інших некомуністичних партій. Москалі знають, що якщо були б тайні вільні вибори, то чеські соціалісти стали б найсильнішою партією. Москалі цього не люблять.

Соціалістична партія стоїть за ліве крило демократії. Її закордонна політика орієнтувалася "на Схід". Це провідник партії сказав мені: "офіційно ми можемо говорити і діяти як хочемо. Але я завважив на публичних зборах, що люди не говорять так свобідно, як це звикли робити. Вони знають, що за ними добре слідкують. Наші видавці, письменники стали лагідні і обережні. Вони теж знають, що вони не зовсім вільні. Багато з них переслідувало гестапо і ви не можете їх лаяти за те, що їх переслідує тайна поліція, без огляду на те, якою мовою вони говорять".

Докладно нічого не відомо про чинности НКВД в Чехословаччині. Скількість їх оцінюють на 30 000 мужчин і жінок. Вони діють індивідуально або малими групами. Кажуть, що головна квартира є на передмісті Праги. Є у безпосереднім зв'язку з головною квартирою НКВД на Лубянці в Москві, звідки дають їм прикази.

Очевидно, що НКВД через свою широку сіть агентів має доглядати надзір над більшістю всіх визначних людей в політиці, підприємствах, пресі, професійних спілках. Безнесмен, що критикує програму соціалізації, політик, що має терпкі слова про поведінку червоної армії напевно матиме відвідини одного або двох цивільних москалів. Тут наступають неприємні перехресні доходження. Перелякана жертва примушена вважати на кожний свій крок. А є випадки де НКВД забирає чехословацьких громадян до одного із своїх бюр і держить кілька днів заки звільнить їх по гострій острозі. Ця остроза вистарчає, щоб освідомити жертву НКВД.

Секретаря некомуністичного посла до тимчасового парламенту повідомили з достовірного джерела, що комуністи пригто- влюють влім до мешкання посла. Вони планували захопити папери, що належали до групи культурних товариств. Секретар обіцяв повідомити про це посла, якого хотів вивести телефонічно. Заки він дістав послання з послом, його відвідали два цивільні москалі, які представлялися як члени тайної поліції російських військ НКВД. Вони сказали, що підслухали його розмову телефоном. Вони хотіли знати від кого він одержав ці інформації. Секретар відмовив виявити ім'я свого інформатора.

"Я думав, що ви хочете виявити його прізвище сказав один із москалів. Якщо не скочете, будемо примушені арештувати Ва- юго брата. Ваш брат був давніше воюком в чеській армії, а те- пер є в Росії". Після того він прочитав адресу брата. Наляка- ний секретар виявив прізвище свого інформатора. Він теж обі- цяв "забути цілу справу". Кілька тижнів пізніше він переко- нався, що згадка про цей випадок в парламенті важко скопро- мітувала б провідника комуністів в Чехословаччині.

В часі празької революції бригада генерала Власова стоя- ла на південь від Праги. Білоруський ген. і його 30 000 людей разом з Вермахтом воювали за Гітлера проти Москви. Коли чесь- кі патріоти вивали його по радіо, щоб прибув ім на поміч він негайно явився в Празі і почав битись з німцями, очевидно в останній мінуті, жалучи за свої гріхи і щоб стати разом з переможцями.

Люди Власова, як їх чехи називали "плантом бригаде" но- сили уніформи німецьких СС з відзнакою /РВА/ - /Російська Ви- звольна Армія/ замість . Багато чеських парти- занів носило мундури СС. Ніхто не знав, хто проти кого воює . Після кілька годин, "плантом бригаде" ввійшла в акцію, Три "емісарі" по розмовляли по російськи видали приказ провідни- кам Нац. Ради в Празі усунути Власова, інакше армія маршала Конєва не ввійде. Тоді попросили Власова, щоб він залишив Пра- гу. Це сталось в понеділок вечір 7. травня.

Сподівана поміч від Конєва не приходила і ситуація в Пра- зі ставалась критична. Чехи муслили прикликати Власова у вівтор- рок назад. Наступного ранку перший патрульний танк Конєва при- був на площу Вацлава. Знов попередні "емісарі" були на місці. Коли конєва війська надходили, емісарі випроводили Власівців на територію 7-ої армії УСА, де бригада Власова попала у воен- ний полон. Ніякій празькій газеті не дозволили згадати про цю бригаду, що дала допомогу чехам в їх важкій годині. Нічого не згадували про "емісарів". НКВД не завжди дбає про публіку.

Російська тайна поліція принесла до Чехословаччини темні спомини, які як думали чехи минулись разом з німцями. Знов по- вторились історії, де урядовці шпигували урядовців, де учите- лів порчали, що в школі нема політичного /демократичного/ ви- ховання. Люди, що працюють в тій самій кімнаті, почали других підозріло обсервувати. Появились донощицькі листи - всі ці нещасні речі як в часі війни : шпигунство і переслідування.

Це страшний залишок для чехословацького народу. Вони ду- мали, що перемогли страх, який був в часі війни, але страх залишився, страх, що в часі війни під німецькою окупацією за- трював їх уми.

Один високий чеський урядовець сказав: "Ви не можете

окреслити, що то є страх. Він часто невловимий. Але це завжди є НКВД. Тінь Москви всюди і буде тут довго після того, як останній російський полк відійде до Росії.

- ! -

Останнього дня мого побуту в Празі, я відвідав вдову одного визначного чеського новеліста, який помер в нім. конц. таборі. Я зустрів її кілька днів перед тим в товаристві у домі вищого чеського достойника. Із 30-ти гостей чоловіків і жінок, кожний був якийсь час німецьким в'язнем або в КЦ. Всі вони були членами підпілля.

Коли гестапо піймало одного робітника, його роботу виконував другий. Коли гинув муж, роботу виконувала вдова. В кімнаті, де ми сиділи були дві фотографії, фотографія Маса-рика з особистою присвятою новелістові і портрет самого новеліста.

Вдова зітхнула. Все так різниться від того, що ми очікували. Здається, що ми звільнились від одного гнобителя, щоб дістати другого. "Кажуть, що нема в Празі ні одної родини, яка не стратила б бодай одної особи в лягрі, або підчас травневої революції або на полях боїв під Києвом, Ростовом, Дункеркою. Часом дивуюся за що вони погинули. Ми перемогли, але страх залишився".

Вона вдивилась у фотографію новеліста. Вона встала, підійшла до входових дверей, отворила їх і виглянула.

Вона стримала віддих і чекала. Все було спокійно. Вона замкнула двері і повернулася до свого крісла. Подивилася на мене, впала на крісло і почала плакати.

- - -

Інж. Карів

1933 РІК У "ЩАСЛИВОМУ РАЮ"

/ СПОМИН /

В цьому часі я жив у Москві, де будували великі будинки, фабрики й високоякісний Метрополітет. Москва росла не лише догори, але й уздовж і виририг. Тут можна було побачити робітників зі всіх кутків бувшої російської імперії — чи пак "щасливого советського раю"... Безумовно були тут і українці. Моє мешкання було саме недалеко від бараків, де жили українці, з якими мені часто доводилося зустрічатися і вести з ними навіть розмови на всілякі некучі теми дня. З тих розмов я довідався, що в Україні жахливий голод. А в цьому часі радянська преса дуже часто писала такі образи на адресу України: "Цвітуча Україна", "Заможня Україна", "Україна — піонер у стахановським русі", "Україна перша викрмила достроково хлібоздачу державі і т. ін. Безумовно, коли така преса з такими дописами попадає за кордон, то пересічний робітник, прочитавши це, робить висновки: в Україні дуже гарно, всі люди багаті й дуже гарно забезпечені матеріальними благами в житті. Крім цього робітники та селяни дуже свідомі й усі мабуть великі комуністи, бо Україна веде перша перед у всіх ділянках народнього господарства в СРСР, ніж інші братні республіки"...

Кажу: так може подумати робітник чи селянин якої держави Західної Європи чи Америки. Крім того може зробити висновки, що певно мабуть найкраща система державного апарату — то це в СРСР, а тому мов всіляко, мабуть треба підтримувати всі заходи для створення і в себе советської держави й обов'язково з комуністичним урядом, на такий взірць, як у російських більшовиків. Цілком зрозуміло, чому це так, бо коли ще жив більшовицький ватажок Ленін, то він писав: "преса і радіо юльсальна пропаганда як засіб, що міститься в руках більшовиків". Щодня радіо та преса повинна бути на службі в більшовиків для розповсюдження брехливої пропаганди на весь світ.

Я теж спочатку ставився дуже критично до розмов моїх земляків-українців. Але через кілька днів дістаю листа від свого брата-колгоспника такого змісту: "Ми тебе не бачили три роки, ти певно нас відщурився. Мати в безнадійному стані. Коли ти любиш свою матір, негайно, негайно поспіши! Більше я тобі нічого не можу сказати!" — З привітом до тебе, твій брат Василь.

Я відразу зрозумів, що мушу виїхати до брата й спасати стареньку маму. Тобто спасти від смерті людину, що найдорожча, найцінніша для мене в житті, спасти мою маму!

Я все приготував для мого виїзду, що мені було потрібне. При цьому мушу сказати, що дуже важко було купити квиток для від'їзду в Україну. Для цього треба було мати спеціальне доручення /командіровку/, на основі котрої залізно-дорожня каса відпускала квитки. Без такого доручення квитків не продавали нікому. Як знаємо — це було зроблене навмисне тому, щоб в Україну й з України внеможливити рух для українців і цим сховати перед суспільністю усього Радянського Союзу той факт, що справді діється в Україні.

Незабаром я вже був на Брянській станції /тепер зветься "Київський вокзал у Москві"/ і сидів у поїзді "Курер експрес Москва-Одеса". Цей поїзд зупинявся тільки на вузлових станціях.

В-тому часі я помітив, що на станції стояв товарний поїзд битком наповнений селянами-українцями і суворо охоронявся міліціонерами /советські поліцаї/. Вражіння було таке, неначе берегли там якихось "бандитів-вбивників", а не чесних і працьовитих селян, що не зробили нікому нічого поганого. Я довідався, що це полонені українці в Москві, що приїхали туди з України, щоб купити собі декілька кілограмів хліба й завезти їх своїм дітям, що дуже нетерпляче ожидали батька або матері. Мій поїзд скоро від'їхав з Москви. Я мав гарне місце у вагоні, з якого було добре видно через вікно все, що попадало під око.

Ось уже поїзд у Бранську. Тут він зупинився на 10 хвилин. Я приглядався до людей, все гаразд. Поїзд іде далі, наступає ніч. Я заснув і прокинувся на другий день зранці. Поїзд підходить до станції Хутір Михайлів. Ми вже на території України. Я цікавлюся і приглядаюся пильно. Ось поїзд зупинився. Я виходжу з вагону з метою поглянути на станцію, коли раптово чую: "Дядю дайте хліба! Дядю дайте хліба!" Я звернув увагу на цих дітей. Були маленькі українські діти, вже опухлі і ледви ходили по землі. Мені стало невимовно жаль тих дітей, одноразово щось стиснуло моє серце. Я їм дав хліба, поділивши кожному відповідно по шматочку. Цих дітей прогнали потім від поїзду міліціонери /або як їх називали - мільтоші/.

Поїзд пішов далі в напрямі Костоп-Бахмач, де я бачив таку ж картину, лише в більше сумних та жалких барвах. Тут уже видно було попухлих жінок і чоловіків, що розпучливо кидались до поїзду з надією, що може хтось дасть шматочок хліба. негайно прибігли "мільтоші" /поліцаї/ й стали вперто відганяти цих живих трупів від вагонів. Поїзд рушив і пішов далі на Київ. Ось уже переїздимо Дніпро, ось уже Київ і станція. Серце інстинктивно хвилюється. Я сходжу з вагону, бо цим поїздом годі їхати далі. Мені треба пересісти на поїзд Київ - Умань. Намагаюся себе взяти в руки й оволодіти собою. Я примушений був в Києві ждати два дні, бо квитки були розпродані. Тут у Києві я побачив море пухлих людей, що вешталися біля станції, але не могли зайти до середини, бо мільтоші стояли в кожних дверях і пильно чатували, щоб борони Боже не зайшов і н д у с /так совети звали наших українців/ до залі. Побувши два дні в Києві, я знову всів у поїзд - і виїхав уже до своєї станції, куди я приїхав вночі. Я зліз з вагону й зайшов у будинок станції, чи не побачу бува знайомих. Їх тут я не зустрів, але було багато людей, сливе самі українці, багато з них пухлих, крім людей ізраїльського походження. Як видно, всі ці люди ждали на поїзд, щоб поїхати до Києва, або й далше де можна було б дістати хліба. Тут мені деякі люди порадили, щоб я не їхав до свого села вночі, бо небезпечно. Добрі люди дали мені нічліг і я аж на другий день раненько прокинувся і пішов на станцію. В почекальні було чимало людей. Більша частина спала на підлозі в дрсить непристойному вигляді. Вбіг на залю сторож і почав виганяти людей, щоб підмести залю. Але сплячі люди не ставали й не давали ніякої признаки, щоб вставати. Сторож став їх штовхати з словами негодування, **але вони не вставали...** Тоді він став на них кричати - та ніхто не піднімався. Сторож став тоді кричати на всю залю: "та вони з голоду померли, їх треба винести якось у хлів!" Тоді зайшов мільтоша у залю і наказав, щоб усіх живих людей вигнати з залі. Сторож звернувся до людей з цими словами: "Товариші! Вийдіть

зо залі, бо зараз будемо виносити до хліва тих людей, що постраждали од голодухи!" Шильтоша поглянув "басом" на сторожа й додав стиха: "Не розводь контрреволюції, ти п'єнка, і твоє діло маленьке! Нельзя так в епоху будівництва соціалізму, по-нял?!"

Сторож не сказав нічого і став з іншими виносити жертви "соціалізму до хліва..." В цю хвилину підійшов візник і запитав мене: "На Паволоч чи на Кормин?" Я відповів, що іду на Кормин. "Так я можу завезти й на Кормин!" - відповів візник. Я пого-дився з ним і ми поїхали до мого села.

Було чудове літо, бо це було перед самими жнивками. Жита в полі були на славу дуже гарні, густі, дуже колосисті й ви-сокі. По дорозі візник показував мені людей, що загинули з го-лоду. Ці мертвяки лежали в житах і просто на дорозі. Трупи ці, не дивлячись на ранній ранок, були обліплені трупною мушкою і мухами, від чого мені було моторошно. Огортав мене несамо-вільний жах. В моїй голові мимоволі виринали думки, чи застану я будького живим дома, а коли ні, то що я мушу робити?

Ось ми вже в'їхали в село. Воно з себе уявляло пустку, бо людей не було видно, ніде не було тинів, всі хати були розго-роджені. Але вже почали зрідка показуватися і люди. Були це переважно жінки, всі пухлі і ходили дуже, дуже поволі. Всі бу-ли босі й сливе в кожній були потріскані литки. З цих тріщин текла якась рідина.

Ось вже візник під'їхав до моєї хати. Я наказав візнику-ві зупинитись. Я зліз з воза й забірав свої чемодани.

В тому часі помітив я на нашому подвір'ї, що якась жінка ішла від хати до мене. Я дуже довго не міг розпізнати, хто го-на - ця жінка? Була боса й пухла. З великим трудом розпізнав я, що це моя рідна мати.

Ось уже ця жінка підійшла до мене й стала плакати й ле-дві промовила: "Ой сину! Добре, що ти приїхав. Бодай перед смертю тебе побачу!"

В цій хвилині виступили мені сльози з очей. Мої очі зви-чайні були скупі на сльози, але в цю хвилину, вони стали щедрі... Я не міг втриматися... Візник, чужа людина, став нас заспо-коювати...

Літо, 1933 року - Україна .

К-ий

ЗА КУЛІСАМИ ВІЛЬНИХ ВИБОРІВ У СОВЕТСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ

З великим зацікавленням очікувала публична опінія вислідів виборів до громад, що відбулися в сов. зоні Німеччини. Ішло передусім про те, як з виборів вийде нова політична партія, Партія Соціалістичної Єдності /СЕД/, що повстала із злиття соціалістів і комуністів, а яка стоїть під советським диктатом. Коли усвідомити собі, що за поміччю СЕД, Совети хотять розширити комуністичні впливи на цілу Німеччину, тоді стає зрозумілим, що на вислід цих виборів був покладений спеціальний натиск з боку Советів і пропагандивний апарат працював із спеціальною натугою. Вплинути на вислід виборів було тим легше, що советська залізна занавіса, коли ідеться про походження західноєвропейських ідей і думок на той бік, є пересунена на багато соток кілометрів на захід, тобто практично покривається із зонами советських впливів. В річчю загально відомою, що до сов. зони Німеччини не має доступу жодна соціалістична преса з зах. зони Німеччини, не говорячи вже про іншу демократичну пресу. Тому "вільні" вибори в сов. зоні Німеччини є явище типу стандартного, таке, яке ми обсервували у випадках всіх виборів у сов. зонах впливу. Змагаючи до цілей дальших, СЕД, / а за ним совети / не розкриває звичайно своїх карт і ставить далеко не максимальні програми, щоб з'єднати собі широкі круги прихильників. Так от СЕД твердить, що не думає впроваджувати в сов. зоні Німеччини такого самого соціалізму, як в Советях. Ця партія твердить - є радше запровадженням буржуазної парламентарної демократії, вона признає право на приватну власність, одначе не терпить монополів і трестів. Кому з німців не подобається така програма, вона ж бо більш права, як програма соціалістів. І у ширість тієї програми можна без застережень вірити, бо Советам, перед якими стоять далеко важливіші цілі, цілі, для яких вони мусять позискати і вигравати симпатії широких мас - зовсім не йде про унаслідження німців своїм устроєм в теперішню пору, а про впливи. Про такі самі впливи, про які ім ішло коли піддержували і тепер піддержують різні націоналізми як от індонезійський, індійський, арабський тощо.-

Деяке світло на тактику, методи і засоби, якими послуговується СЕД у своїй політичній роботі кидає нижче уміщений переклад летючки, що його видала нім. соц.-демократична партія.

21 ПИТАНЬ ДО ФЕХНЕРА І УЛЬБРИХТА .

1. Чому не вільно у східній зоні доставляти і читати соціалістичних часописів, з Берліна і зах. зони? Що скажете про заборону цього часопису в Остгафельланд і про оповіщення ландрата, в якому говориться: "Хто читає ці газети, або поширює їх зміст, або одержує ці часописи через пошту буде тяжко покарааний. Власникам підприємств, що будуть ті часописи поширювати, будуть їхні підприємства закриті!"

2. Чому не допущено СЕД в східну зону? Чому Ви є проти допущення СЕД.

3. Що скажете відносно клевети, киненої на курта Шумахера, яку опублікували всі Ваші часописи в східній зоні, в яких поширюються брехні, що К. Шумахер є співвідповідальний за замордування 92 советських офіцерів, німецьких антинаців тощо? Чи піддержуєте далі ці наклепи? Чому жодна з Ваших часописів не принесла бодай одного слова спростування? Чому не опубліковано відповіді К. Шумахера?
4. Чому не допущено СПД - функціонерів Бартельмана, Бухвальда, Гріцмахера, Моефіса і багато інших? Чому не допущено В.Рі - дігера як крайслейтера СПД? Чому шиканують СПД в той спосіб, що протоколи всіх промов на вічах в 24 години по їх відбуттю мусять бути віддані в німецькій і російській мовах? Чому в іншій окрузі треба доставляти рукописи всіх промов перед відбуттям віча? Чому не дозволено на сходинах певних професійних груп СПД?
5. Чому заборонено в руському секторі соц.-дем. брошури: "соціалізм, завдання сучасности"?
6. Що є з пропавшими соц.-демократами? Де є відомий берлінський провідник професійних робітничих спілок Юліан Шерф, соц.-демократичний командант шпц-поліції Берліна майор Гайнріх, колишня депутатова Марія Арнінг і інші?
7. Скільки ваймарських родин і родин евакуованих до Ваймару викидається і буде викидатися з Ваймару, щоб зробити місце для партійних бкр СЕД /соціально партія одности Німеччини/, як ту - рингський часопис СЕД сам про це пише?
8. Чому не має досі загального звільнення антифашистівських полонених з Росії? Чому саме повернулись з Росії вже 15 місяців тому комуністичні провідники з родинами, чому повернулись офіцери з "Національного Комітету Вільної Німеччини", але не вернулись ще антифашистські воюки, в той час як з Англії і Франції вернулись вже тисячі?
9. Чому не має жодного регулярного поштового зв'язку з воєнними полоненими в Росії? Чому звільнено з Росії майже виключно непрацездатних, хворих і ранених воєн-полонених? Що зробили Ви щоб вплинути на руську комуністичну партію, яка має рішавчий вплив на уряд?
10. Правдою є, що приватним секретарем предсідника СЕД є Макс Фехнер, колишній наці-партзедь Др. Шеле? Правдою є, що він є автором правдоподібно Макс Фехнером написаної книжки: "Як могло це статись?" Правдою є, що тієї книжки видрукувало 1 мільйон примірників?
11. Правдою є, що партійний дім СЕД в теперішню пору є обсаджений кругло 350 комуністичними партійними провідниками, функціонерами і урядовцями і тільки кругло 70 колишніми с.-демократами?
12. Правдою є, що провід СЕД врахували до відборців найвищої класи харчевих карток і через це дістає він 2 рази стільки, як домашні господині, інваліди й безробітні? Правдою є, що окрім цього, доставляється регулярно спеціальні приділи для партійного дому СПД? Правдою є, що при тих додаткових приділах існують категорії: 1 категорія для членів партійного проводу та керівних секретарів, 2 категорія для секретарів і інших урядовців, 3 категорія для нижчих урядовців і робітників і що категорія 1. подвійно більше дістає, як категорія 3?

Правдою є, що для централі СЕД віддано до розпорядження фільварки, щоб вони на будуче безпосередньо побирали з тих фільварків харчеві приділи?

13. Правдою є, що кожний хто має 100 референтів і партійних секретарів в центральному проводі СЕД, одержує пересічну місячну платню 900 Рм? Правдою є, що члени проводу СЕД мають місячний прихід, що виносить багато понад 1 000 Рм?

14. Чому жадаєте, щоб Рурщина належала до Німеччини, а чому мовчите, коли йдеться про Кенігсберг і Шлеськ?

15. Чому замовчуєте, що русські хотять встановити найнижчу квоту сталі для Німеччини? Чому замовчуєте, що упланована і вирішена висота продукції поставити Німеччину в найкращому разі на стан з 1942р.? Чи є демократизація Німеччини при такому стані? Чи ж матеріальне скрутне положення з 1931-32 рр., не було вирішною базою для нацизму?

16. Чому преса СЕД інформує односторонньо і у викривленому дзеркалі своїх читачів? Промову Беніна зреферсовано в 20 рядках, а промову Молотова подано на півтора сторінки величезного формату "Ноес Дойчланд".-

17. Чому СЕД ганить тільки хибуюче від націоналізовування тільки в зах. зоні, чому замовчує, ^{воно} що Ви самі обсадили провідні місця колишніми нацями / з партійною книжкою чи без / і терпите їх, що б тільки все з Вами сьогодні робили?

18. Чому спочатком червня Пік був за допущенням СЕД в сов.зону - а три тижні опісля раптом проти цього? -

19. Чому стало підходжує СЕД/КП проти англ. і амер. "імперіалізму" - а чому мовчить про розмонтовування залізничних рейок та фабрик в советській зоні.

20. Не багато може змінити також і СЕД/КП в тому, що роблять окупаційні власті, це знаємо. Але мовчати не мусять вони. І помісничої служби виконувати вони не мусять.

21. Правдою є, що Вальтер Ульбріхт по закінченні договору приязні між Гітлером і Сталіном, видав у Штокгольмі заклик, в якому він війну проти Гітлера засуджує, як імперіялістичну і закликає с.-д-робітників, здержатись від будь-яких акцій проти Гітлера? Правдою є, що В. Ульбріхт у цьому заклику взиває заперестати боротьбу проти нацизму? -

У К Р А І Н А В Б О Р О Т Ь Б І

ЗНИЩЕННЯ КОПАЛЬНИ НАФТИ. /УПС/ Дня 11.ІІІ.1946 р. відділ УПА-Захід висадив в повітря нафтові шиби в Тиряві Сільній. Нищення копалень мало на меті: а/ зв'язати ворога ратівничою акцією і таким чином **заперестати з насильним виселюванням українців на схід і б/** перевести в життя постановку : впарі з виселюванням українців з прагідних земель мусить іти українська акція - знищити все нерухоме майно , що його виселенці ані не можуть забрати з собою, ані, залишене, не буде вжитв на добро українського народу, а навпаки - на його поневолювання.

ВИПАД НА БУКІВСЬКО. /УПС/ Дня 23.ІІІ.1946 р. відділ УПА-рміі виконав напад на с. Буківсько /Сянїччина/, що було місцем осїдку В.П. та базов польських червоних банд у їхніх грабункових нападах на українські села. Заскочений ворог в безладді розбігся, залишивши 9 вбитих і 14 важко ранених. Наш відділ спалив чотири мости, станицю міліції та будинок волості . З місцевої "Спулдзельні" відібрано "за розпискою" теж 18 штук худоби, що її ВП було зарекуїрувало в сусідніх українських селах. Польське населення не потерпіло жодних втрат ані шкоди .

БІЙ З ЧЕРВОНИМ 34-ИМ ПОЛКОМ ВП. /УПС/ Дня 26.ІІІ.1946 р. сотні "Р" та "А" звели бій з частинами червоного ВП в околиці сіл: Височани, Кожушне, Шавне. Ворог впровадив у бій чотири батальйони 34-го полку ВП, що при допомозі ВОП з Лупкова намагалися виселювати українців та почали палити деякі житлові дома для залякання українського населення. Наші відділи вдарили на ворога ще перед його наближенням до згаданих трьох місцевостей. Бій тривав від год. 12 мін 20 до год. 16 мін. 30 . Натуга бою була чи не найбільша з усіх досі боїв у тій околиці. Ворожі втрати: 31 вбитих, 40 ранених, 37 полонених. Між полоненими двох старшин, в тому числі советський майор , що ув'язнений у пивниці, повісився на власному пояску і так уникнув заслуженої кари на осмові присуду Военного Суду УПАарміі. Здобуто : один чотовий міномет, один раціонадавчий апарат, чимало іншої зброї, стрілива/ а зокрема харчів. Наші втрати: 7 убитих, 16 ранених.

ВОРОЖИЙ ПЕРСТЕПЬ ПРОРВАНО. БЕЗУСПІШНА АТАКА СОВЕТСЬКИХ ЛІТАКІВ. /УПС/ Дня 30.ІІІ. 1946 р. ворог підтягнув великі сили ВП і заатакував ті відділи УПА, що були розташовані в сс. Середне В. і Лукове та в їхній околиці. Тому що вже у своїому поході ворог грабував і палив українські житлові дома - ясно було, що і в згаданих селах схоже продовжувати свої експеси . Щоб не допустити до цього частини УПА рішилися прийняти бій без уваги на великі сили ворога та можливі втрати. Ворог виступив у силі двох дивізій та намагався оточити частини УПА. В цьому випадку йшло про відділи: "Р", "У" та "Н". По шестигодинному змаганні, підчас якого при советські літаки обстрілювали наші позиції, відділи розірвали вороже кільце і відкинули ворожі наступи на цілій лінії. Ворог втративши 80 чоловік вбитими і кількадесять раненими / з того 37 важко раненими , що остали на полі бою/ - відступив. Підчас бою /головно від обстрілу літаків запальною муніцією/ згоріло 57 різних будувань в сс. Середне В. та Лукове.

УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ У ПІВДЕННІЙ УКРАЇНІ. /УПС/ часопис "Америка" ч. 75 подає голос американських кореспондентів з Москви про причини перенесення Жукова на командира одеської воєнної округи. До їхнього твердження, що це перенесення

стоїть у великій мірі у зв'язку з непевним положенням у південній Україні — можна ставитись критично. Одначе замітне те, що ті кореспонденти потверджують однозгідно, що в Україні існує сильний революційний рух. Кореспондент "Нью-Йорк Таймс"у пише з Москви, що в самій Одесі спалецо годовну квартиру комуністичної партії і загально панує переконання, що це робота українських революціонерів.

"Одеса над Чорним Морем є одним з більших міст України — пише цей кореспондент. Україна все була націоналістична та ні трохи не вдоволена зверхністю советської столиці в Москві. Українці вважають себе культурно вищими від москалів. Наставання советів, щоб Україна була репрезентована як окреми член в ООН ації мало на меті не лише збільшити число советських голосів, але також, щоб вдоволити національну гордість українців".

УБИТО 44 СВЯЩЕННИКІВ. /УПС/ Перемишль, 29.VIII.1946 р. В перемиській дієцезії досі вбито 44 священників греко-католицьких. Польська АК /Армія Крайова/ складає вину за ті вбивства на неорганізовані польські банди і заперечує поголоски будьто би цих вбивств допустилося польське підпілля.

На всякий випадок стверджено, що вбивств dokonано в жорстокий макабричний спосіб. Між убитими є такі священники : о. Войтович Петро, парох с. Негрибка-Пікуличі /пов. Перемишль/; в Малковичах замордовано дружину о. Дмитраша, що в наслідок того попав у нервовий розстрій; священника з Бірчі топили у ведрі з водою кілька разів, робили штучне віддихання і знов топили. Так і замучили.

Польський суд в Перемишлі засудив пароха с. Іскані о.Гука на 5 років в'язниці.

З П Р Е С И І Р А Д І Я

ПІДГОТОВКА ДО ЗБРОЙНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ. /УПС/ Ст. Жакмен, кореспондент лондонського "Дзенніка Польського" і "Дзенніка Жолнежа", подає численні дані про підготовку комуністичної революції в Бельгії, Голандії і Франції. Він стверджує, що "Москва керує законспірованими цілими бригадами в бельгійському промислі і торгівлі". "Створено тайні штурмові групи під назвою "народна молодь", Різними шляхами прийшла зза кордону зброя у великих кількостях і її вже розподілено..."

"В голандії і Франції напливають рівнож алярмуючі вістки. В південній та південно-східній Франції тисячі чужинців організувалися тайком. Їх узброєно так само як і бельгійські штурмові комуністичні групи. Зброї мають стільки, що відмовляються від дальших транспортів, що їх шлють головно з Югославії, де міститься тех команда банд у південній Франції".

"Біля Вієнев-сір-льо знайдено 40 тон зброї, привезеної тайно. Поліція про те вже давно знала: про інші подібні транспорти, звідки, хто замовив заплатив розділив. Однак офіційний комунікат говорить, що це зброя сіоністичної організації. В дійсності це зброя призначена для комуністичних організацій. Це передусім автоматичні пістолі і ручні гранати, що є найдодатливіші в вуличних боях. Інструкторами є чужоземні старшини. У Франції вже тепер існує тайна комуністична армія, зложена з міжнароднього шумовиння".

"В Бельгії будемо мати до діла з штурмовими чужоземними

групами югослав'ян, польських комуністів, грузинів, а то й колишніх німецьких полонених. Провідники цих груп переважно працювали колись з німецькою розвідкою і військом. Найважливіші ставки обсажені колишніми агентами гестапо, або НКВД. Це не виняток, бо, за вістками з советської окупаційної зони Німеччини, агенти гестапо становлять там інтегральну частину НКВД".

Нічого нового не говорить українцям цей кореспондент, бо методи НКВД, що їх починає пізнавати західний світ українському народові давно відомий. Але - нехай і інші їх пізнають.

ПОЛІТИКА КРЕМЛЯ НА ПРИЛУЧЕНИХ ТЕРИТОРІЯХ. /УПС/ "Трібун де Женев", ч. 129, містить таку нотатку із Штокгольму:

"Згідно з оповіданнями очевидців, советські власті ведуть русифікаційну політику великого розміру на територіях, що їх недавно анексував ССРСР. Отже міста Львова не можна пізнати. Населення так польське як і українське зникло. Місто говорить тільки по російськи, часописи видають у російській мові. Беруться до відбудови цілих дільниць, а нове населення, яке іменно походить з племен советської Азії таборує на вулицях, ждучи на викінчення нових помешкань.

В балтійських краях ситуація виглядає подібно. На селі місцевий елемент майже зовсім зник, а "русифікація" виконана майже в 100 %. В найбільших містах 60 % населення тепер російське. Балтійцям, що залишилися, платять гірше ніж росіянам і наклали на них величезні податки. Офіційні советські інформації повідомляють про відкриття російського театру в Вильні, побіч литовського театру".

"СОВЕТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННИЙ СТРОЙ" /УПС/ "Известія", ч. 166, за 16.УІІ.1946 р. нарікають на безладдя в советській адміністрації, господарці та брак "соціалістичного суперництва в побільшуванні урожаю та жнив у ССРСР". І так: "ремонт господарських машин ведеться незадовільно. В алтайському, красноярському краях, в новосибірській, омській, сибірській і чкалівській областях до 10.УІІ. ц.р. не відремонтовано навіть половини комбайнів. В павлодерській області казахської ССР готова лише третина комбайнів!"

В усіх тих областях можна зібрати хліб лише машинами!

"Спізнення з підготовкою критих токів і сушарень зерна доводило в минулому до великих втрат, а то й повного знищення зерна... " "В більшості районів плани будовання критих токів і сушарень існують. Але, як ті плани переводиться в життя - ніхто не знає. Не знають того і управління Міністерства Хліборобства ССРСР, що досі не можуть діждатися від місцевих земельних органів необхідних звітів".

Двадцять років читали ми в советській пресі те саме: ремонтуємо камбайни і будуємо криті токи і т.п. Досі не готове і дається не буде вже ніколи.

ПІДКУПНІСТЬ У ССРСР. /УПС/ "Правда", ч. 168, за 17.УІІ.46р. у вступній статті: "Поодинокі робітники господарського апарату, втративши почуття відповідальності перед державою і народом допускаються незаконних товарообмінних операцій, незаконно беруть собі премії, роздають їх іншим, а то й не вагаються брати за те хабарі".

"Є такі поодинокі керівники /в адміністрації - ред. УПС /склонні не рахуватися з партійною організацією, противлятися контролі, замазують похибки і недотягнення".

ЧИСТКА В УКРАЇНІ /УПС/ Продовж 18 місяців звільнено половину керівних осіб з їхніх становид у Ком.Партії/б/ України. Основні закиди: недостача розмаху й духа, як теж недостаточне виконання обов'язків місцевими партійними керівниками. Швейцарський часопис "Ді Тат" з 29.VIII.46 р. пише :

"Член політбюро Комуністичної Партії Нікіта Хрущов, подає тепер із Києва, що величезні скандали і значні дефравдації спричинили драстичну акцію чистки. При тому висунено такі закиди, як: недбальство при доборі відповідальних партійних і господарських службовців, підкупність, дефравдація, фальшування документів, непотизм, та "перевага буржуазно-націоналістичної ідеології". В українській області Суми було конечним усунути з партії 91 % голів райпарткомів і сільрад, в інших областях - 80 - 88 %. Дальше закидається українським історикам і авторам, що вони не присвячували уваги сучасним проблемам, ідеалізували минуле, піддержували націоналізм і взагалі були опановані "ідеологічними помилками й ухилами".

В Україні й других частинах Советського Союзу мають тепер бути засновані окремі школи для ідеологічної освіти партійних і господарських керівників, щоби поборювати ці недоліки".

ЗАЯВА ХРУЩОВА / "Відродження буржуазного націоналізму" / /УПС/ "Чі справді в Україні було помітно жалюгідне відродження буржуазного націоналізму. Націоналістичні погляди на історію і культуру України висловлювалися в літературі і пресі". "Зроблено навіть поважні помилки націоналістичного характеру в першому томі Історії України, яку видано Історичним Інститутом". Також багато письменників виявляли злочинну тенденцію до зацікавлення сучасними проблемами та ідеалізації минулого України. Треба жалувати, що ті помилки і перекручування не були поборювані організованою критикою. В загальному - партія за-недбала ідеологічні питання. Стверджено також поважні недоліки в другій ділянці, а саме в ділянці дисципліни й видайности господарства".../"Комба" ч. 691/.

ПАМ'ЯТНИКИ ГЕРОЯМ "ЕЛИНОЇ І НЕПОДІЛЬНОЇ РОСІЇ" /УПС/ В Смоленську має бути відбудований /на доручення Ради Міністрів РСФСР/ пам'ятник "російському полководцеві М.І.Кутузову". Пам'ятник Кутузова, здвигнений царським правлінням ще в 1912 р. німці підчас війни знищили, або вивезли в невідоме.

Тепер - советське правління здвигне в 1947 р. новий пам'ятник Кутузова, для закріплення традиційної російської імперіалістичної думки.

ХАБАРНИЦТВО В ССРСР /УПС/ В Ленінграді засуджено 26 лікарів на кару тюрми від 5 - 10 р. за хабарництво. Вони видавали за хабарі фальшиві свідчення на одержування додаткових харчевих пайків.

В БАЛТІЙСЬКИХ КРАЇНАХ /УПС/ Штокгольмський кореспондент "Контіненталь Нюз Кронікл" повідомляє, що у всіх балтійських країнах оселяються родини росіян і монголів. Постійно тривають депортації працездатного населення. Напр., табори праці для естонців є в околиці Ленінграду. Хто вертається з тих таборів, є вповні виснажений. Молодь криється по лісах.

В Латвії ідуть регулярні бої повстанців з частинами НКВД, що розпочало офензиву проти партизан. Деякі повстанчі відділи

відступили під натиском енкаведівського наступу, в околиці Вильна, де воюють спільно з польськими повстанцями.

Поляки зпершу не хотіли виїжджати з Вильна, але як вивози на Сибір прибрали масовий характер - тоді наступила загальна добровільна репатріація. Однак більшовики скріпили на границі контроль і почали вилловлювати польських патріотів і вивозити в глиб ССРСР.

ПАЛАТИ НА ЛЕДІ /УПС/ У Лондоні існує польське товариство п. назвою "Звйонзкі Зем Входніх Ржечи Посполітей". Це това - риство об'єднує польських емігрантів, що походять з теренів на схід від т.зв. лінії Керзона, тобто з земель, що до 1939 р.були під польським володінням.

Для території заселеної українцями створено при тому товаристві окремий "Звйонзек Зем Полудньово-Входніх", що його керівником є п. Я. Годлевскі. За ініціативою того "Звйонзку" відбулося недавно перше зібрання "Львівського Касина".

Зокрема товариство - союз східних земель Польщі - видає свій "Бюлетень". Своєю метою додає це товариство у піддержу - ванні домагань польського лондонського уряду, що зводяться до одного: "Львів і Вильно мусять належати до Польщі".

Ми далекі від бажань дискутувати і зводити гомеричні бої з пропагандивною аргументацією того товариства, але стверджуємо брак реалістичного політичного думання в тих кругах. Бо ще ці панове своєї власної Варшави не оборонили перед зазіханнями більшовицької Москви, а вже посягають по чуже, що до речі знаходиться теж у кігтях того самого тоталіста-загарбника.

